

מצע המפלגה לכנסת ה-19

הקדמה

משנה כלכלית – חברתית

מימוש הזכויות החברתיות של אזרחי ישראל
התאמת תקציב המדינה לצרכי החברה הישראלית
מיסוי הוגן
הפסקת ההפרטה
האדם העובד ושוק העבודה
פנסיה בטוחה לכל
גמלאים ואזרחים וותיקים
צמצום דרסטי בהיקף העוני
בריאות
תחבורה
הורדת יוקר המחיה
קיום בכבוד
הזכות לדיור
רפורמה מקיפה בשירות הציבורי
דמוקרטיה תקציבית
חתימה לשוויון כלכלי בין גברים לנשים
פיקוח על שוק ההון
תעשייה
עסקים קטנים ובינוניים ועובדים עצמאיים
פריפריה

משנה מדינית-ביטחונית

חתימה לשלום
התמודדות עם האתגרים האסטרטגיים האזוריים
לחיימה בטרור ובפונדמנטליזם

חינוך והשכלה

החברה האזרחית, דמוקרטיה ושלטון החוק

מערכת המשפט
כינון חוקה
מנהל תקין
ביטחון פנים
דת ומדינה
שלטון מקומי
עלייה וקליטה
חקלאות וההתיישבות העובדת
אזרחי ישראל הערבים, הדרוזים והצ'רקסים
ישראל ויהדות התפוצות
מגדר ומעמד האישה
הקהילה הגאה
קליטה וטיפול במהגרי עבודה, מבקשי מקלט ופליטים בישראל
עובדים זרים
מבקשי מקלט ופליטים
תרבות
ספורט

סביבה וקיימות

מים
אנרגיה
משאבים לאומיים ואוצרות טבע
תכנון ופיתוח קרקעי ושמירה על השטחים הפתוחים
זיהום סביבתי ופסולת
זכויות בעלי החיים

יותר מאלף איש כתבו את מצע מפלגת העבודה לכנסת ה-19 באופן שמאפיין מאוד את התהליכים המסעירים המתרחשים במפלגה.

ב-22 באפריל 2012 התכנסו ביפו 1200 חברי מפלגה, ועשו יום שלם בדיונים סביב 70 שולחנות דיון. הם התקבצו סביב השולחנות על פי מיומנויותיהם בנושא, העניין שלהם בו, ומידת הרצון שלהם להציבו בראש סדר היום.

כמה חודשים קודם לכן, לקראת הועידה, הושק אתר אינטרנט אינטראקטיבי מיוחד veida.havoda.org.il נושאי הגג שהוצגו בו היו כלכלי-חברתי, מדיני-בטחוני, אזרחי, חינוכי, וסביבתי. 350 ניירות עמדה הועלו לאתר, וחברי המפלגה הגיבו עליהם.

תוצרי הועידה האידיאולוגית היוו בסיס לכתיבת המצע והחזון של מפלגת העבודה לקראת הבחירות, בידי קבוצה של עשרות אנשים אשר לקחה עליה לרכז את תוצאות הדיונים. מצעה של מפלגת העבודה פורש השקפת עולם והצהרת כוונות אידיאולוגית ומעשית. הוא עוסק בכלכלה ובחברה, בשלום ובביטחון, בבריאות, חינוך, שלטון החוק, ביטחון פנים, דת ומדינה, תעשייה, שלטון מקומי, עולם העבודה, מיעוטים בישראל, חקלאות, סביבה וקיימות, תחבורה, תרבות וספורט, ועוד נושאים חשובים רבים אחרים.

הפרקים האלה עוסקים, בתמצות, במכלול העניינים שמרכיבים את חיינו כאן, תחת השמיים התכולים של המזרח התיכון – הן יחידים והן כמדינה, והן כמה שהופך אותנו מיחידים למדינה.

זו אינה רשימה לצאת ידי חובה, אלא יציקת תוכן אל השאיפה לתקן את שהתקלקל ולשמר את המעשים המופלאים שנעשו כאן. במובן של ערכים מכוננים משותפים, במובן של סולידריות, במובן של מדינה האחראית לאזרחיה, במובן של היסטוריה משותפת, חזון מכונן, דבק מאחד.

מפלגת העבודה הקימה את המדינה. הרבה גלגולים ותהפוכות עברה המפלגה מאז. אבל תמיד שאבה את כוחה מהיותה ציונית, סוציאל דמוקרטית, מרכזית ופראגמטית.

השאיפה לחברה שוויונית, ההכרה העמוקה באחריותה היתרה של מדינת ישראל לאזרחיה בלא הבדל גזע דת ומין, לשלום עם שכנינו ולעוצמה צבאית, הייתה תמיד מלווה בראייה מפוכחת של המציאות, ומהיכולת להפוך חזון למעשה.

בעת האחרונה קרה לנו דבר נפלא. ערכיה האמיתיים והמקוריים של מפלגת העבודה, אלה שיש להם שורשים עמוקים בקרקע, ניצתו ונעורו מחדש והם רלוונטיים ומלאי חיים יותר מאי פעם. בכל רחבי המדינה שירה חדשה – ישנה עולה, והיא נישאת בפייהם של רבבות צעירים, מתחברת בטבעיות אל אמונותיהם ואל תקוותיהם של המבוגרים. זו השאיפה למדינת מופת ברוח חזון הנביאים.

זו השאיפה למדינה שתגלם בתוכה את ההיפך ממה שאנו חווים בעצמה במיוחד בעשור האחרון:

פערים בלתי נסבלים ומהגדולים בעולם המערבי בין עניים ועשירים. התפוררות מערכות השלטון, בצד התחזקות לא סבירה של בעלי ההון, באופן שבוטחם כבר עולה על זה של אלה שנבחרים על ידי הציבור בבחירות דמוקרטיות. הפרטה וייבוש תמידיים של המדינה.

שחיקה קשה של הבטחון התעסוקתי ושל הזכות להתפרנס בכבוד, הן כשכירים והן כעצמאים. התפוררות זכויות היסוד של בני האדם העובדים והשחיקה ביכולת שלהם לקיים חיים שיש בהם בטחון כלכלי ונפשי, כבר מזמן אינה נחלת העניים, והיא זולגת בקצב מדאיג אל מעמד הביניים הנשחק והמצטמק. מעמד הביניים, ובו גם השכירים וגם בעלי העסקים הקטנים והבינוניים, הוא המעמד הנושא בעיקר הנטל.

הוא שמופקד על קיומה הכלכלי, החברתי, האינטלקטואלי, הרוחני והבטחוני של המדינה. צמיחה אמיתית היא זו המחזקת ומגדילה את המעמד הזה, ולא זו ששוחקת אותו. בלעדיו אין מדינה.

כלכלה הוגנת וחברה צודקת הם תנאי לקיומה של חברה חזקה ומשגשגת, ומהם נגזרים גם עוצמתו הצבאית של צה"ל מחד, וגם היכולת לחתור באומץ לשלום מאידך.

כי במקום שיש עוני, ופערים, והתפוררות של ערכים משותפים, ואובדן אמון במדינה ובחזון הציוני – במקום הזה גם לא יהיו מי שיהיו נכונים לסכן את חייהם למען המדינה, ובמקום הזה גם לא יפרחו פרחים של שלום.

אנחנו כאן כדי להטעין את החזון הזה בתוכן מוסרי ומעשי כאחד, הבא לידי בטוי במצע זה.

בברכה,
שלי יחימוביץ'

משנה כלכלית - חברתית

מפלגת העבודה רואה את המדינה כאחראית לביטחונם ולרווחתם של כלל אזרחי ישראל ברוח מגילת העצמאות: **”מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתה על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזנם של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין.”** (מתוך מגילת העצמאות)

מפלגת העבודה הינה מפלגה ציונית וסוציאל-דמוקרטית. על כן תעמוד בבסיס מצעה הכלכלי-חברתי המחויבות לכינונה של חברת מופת במסגרתה יוגשמו ערכי הערבות ההדדית, הצדק והחתייה לשוויון אשר על יסודותיהם קמה מדינת ישראל במקור. השקפת העולם המנחה את מפלגת העבודה גורסת כי המפתח למימוש יעד זה טמון במדיניות המעודדת צמיחה כלכלית ויזמות עסקית במגזר התעשייתי-יצרני מחד, ומעניקה רשת ביטחון קיומית מקיפה לאזרחי המדינה בכלל תחומי החיים מאידך.

מפלגת העבודה רואה את צמצום תחומי אחריותה של הממשלה בעשורים האחרונים כמפר את אותו איזון בין דרישות השוק לבין צרכי הציבור עליו הושתת רעיון מדינת הרווחה, בו היא דוגלת. לפיכך, לצד קיומו של שוק חופשי משגשג שואפת מפלגת העבודה לחדש את מודל מדינת הרווחה ולהתאימו לרוח הזמן, לחזק את השירות הציבורי ולהפסיק את תהליכי הפרטה. תכליתם של צעדים אלו הינה שיקום הממלכתיות הישראלית והשבת אחריות המדינה לאזרחיה. מדיניותן של כל ממשלות ישראל בשלושים השנים האחרונות הניבה חרפה קיצונית של הפערים החברתיים, באופן המכרסם באושיות קיומה של מדינת ישראל ופוגע באורח קשה ביותר בכלידיה החברתית.

לאור זאת, ובראשיתו של תהליך תיקון עמוק, תציב מפלגת העבודה כיעד המרכזי של מדיניותה הכלכלית-חברתית בשנים הקרובות צמצום משמעותי ומובהק של אי-השוויון בישראל. עמידה ביעד זה תהיה חיונית להתחלתו של תהליך שיקום ארוך טווח של החברה הישראלית, אשר הינו בעל חשיבות קיומית עבודה.

להלן עיקרי המדיניות באמצעותה תפעל מפלגת העבודה להגשמת מטרות אלו:

מימוש הזכויות החברתיות של אזרחי ישראל

מפלגת העבודה תחוקק חוק יסוד: זכויות חברתיות. במסגרת החוק יעוגנו במלואם תחומי אחריותה החברתית של המדינה כלפי אזרחיה. במקביל לכך תיערך רפורמה מקיפה להנגשת שירותי בריאות, חינוך, דיור, רווחה, תחבורה וביטחון אישי ולהבטחת רשת ביטחון סוציאלית לכלל האזרחים על ידי המדינה.

התאמת תקציב המדינה לצרכי החברה הישראלית

מזה למעלה מעשור כפוף תקציב המדינה לחוקים ולאילווצים המגבילים במידה משמעותית את יכולתו לתת מענה לצרכי החברה הישראלית.

מפלגת העבודה תגדיל את תקציב המדינה ותשקם את השירותים הציבוריים, באמצעות הגדלת חלקה של הוצאה החברתית הציבורית מתוך התוצר עד לרמות המקובלות במדינות המפותחות.

במקביל, תקבע מפלגת העבודה את מדיניותו הפיסקאלית של תקציב המדינה באופן אשר יביא לידי מימוש את אחריותה להגשמת משנתה הכלכלית-חברתית.

מיסוי הוגן

מפלגת העבודה תשנה את מדיניות המיסוי ממדיניות היוצרת פערים למדיניות המצמצמת פערים. זאת, באמצעות הגדלת המיסוי הישיר על בעלי ההכנסות הגבוהות מאוד ועל התאגידים החזקים, לצד טיפול בכשלי המיסוי העקיף.

הפסקת הפרטה

מפלגת העבודה תעצור את הפרטת תשתיות המדינה והשירותים החברתיים, ותבחן את מהלכי העבר בהם נעשה טיפול כושל בסוגיה זו.

האדם העובד ושוק העבודה

בעשורים האחרונים נתון שוק העבודה הישראלי לטלטלות עזות. כתוצאה מכך, למעלה ממחצית מאזרחי ישראל העניים הינם אנשים אשר קמים מדי בוקר לעבודתם ואף על פי כן נותרים ללא יכולת להתקיים בכבוד. מפלגת העבודה מחזיקה בעמדה כי שינוי דפוסי התנהלותו של שוק העבודה הינו מכשיר מרכזי לתיקון החברה הישראלית.

מפלגת העבודה רואה בציבור העובדים את אושיות החברה הישראלית.

המפלגה תפעל לחיזוק מעמד האדם העובד ולהגנה על זכויותיו.

מפלגת העבודה תפעל להקטנת האבטלה בישראל ולהרחבת מעגל השותפים בשוק העבודה.
המדיניות אותה תקדם לשם כך תכלול את העיקרים הבאים:

1. מפלגת העבודה תפעל לביטול תופעת "העובדים העניים", המתייחסת לאזרחים אשר לא עולה בידיהם לצאת ממעגל העוני על אף היותם מועסקים. **הדבר ייעשה בין היתר באמצעות הצעדים הבאים:**
 - א. חקיקה לצמצום פערי השכר העצומים במשק;
 - × הצמדת שכר המינימום ל-55% מהשכר הממוצע במשק לפחות.
 - × יצירת זיקה בין השכר הגבוה ביותר לנמוך ביותר במקום עבודה. היחס המרבי בין השכר הגבוה ביותר לשכר הנמוך ביותר בחברה ציבורית יעמוד על חמישים לאחד.
 - ב. חידוש מערכת ההכשרה המקצועית במשרד התמ"ת ככלי מרכזי בשוק העבודה, לרבות הזנקת מערכת ההכשרה המקצועית לנוער.
2. מפלגת העבודה תפעל להגברת השתתפותן של אוכלוסיות מודרות (כגון גברים חרדים, נשים ערביות ובעלי צרכים מיוחדים) בשוק העבודה.
יעד זה יושג באמצעות השקעה ישירה בפתיחת אזורי תעסוקה ביישובים ערביים וחרדיים, קיום הכשרות מקצועיות לאוכלוסיות אלו על ידי המדינה ומתן מענקי התאמה למקומות עבודה לצורך קליטתן. צעדים אלו יבוצעו בכל הארץ תוך שימת דגש על הפריפריה ויישובי הספר.
 3. מפלגת העבודה תביא להפסקת ההעסקה הבלתי ישירה באמצעות חברות קבלן, כוח אדם ושירותים באופן הדרגתי ובטוח הנראה לעין, תוך שיתוף פעולה עם ארגוני העובדים והמעסיקים.
 4. מפלגת העבודה תחזק את העבודה המאורגנת בישראל.
 5. מפלגת העבודה תפעל להגדלת מספר הפקחים האמונים על אכיפת חוקי העבודה בישראל והעמדתו על הסטנדרט המקובל במדינות מפותחות, בהתאם לקריטריונים של ארגון העבודה העולמי וארגון ה-OECD.
 6. מפלגת העבודה תביא להקטנת מימדי אי-השוויון המגדרי בעולם העבודה. זאת, באמצעות צמצום פערי השכר בין נשים לגברים והגדלת השתתפותן של נשים בדרגות הכוח השונות בעבודה בחיים הפוליטיים, הכלכליים והאזרחיים בחברה הישראלית.
 7. מפלגת העבודה תפעל על מנת שהסוגיות הקשורות לתחום זה ולחיזוק מעמד האדם העובד והגנה על זכויותיו ככלל יקבלו ביטוי ממשי בתוכניות הלימודים לתלמידי חטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים.

פנסיה בטוחה לכל

הפנסיה הינה ביטוח אישי ומשפחתי, המהווה את מקור ההכנסה העיקרי של האדם לאחר פרישתו מעולם העבודה. תהליך הפרטתה של המערכת הפנסיונית הביא לפגיעה בכספי החיסכון, להעברת מרבית הסיכון אל החוסכים ולאובדן הוודאות כי כספי החיסכון יבטיחו להם רמת חיים נאותה בגיל פרישה.

מפלגת העבודה תחתור לשיקום ביטחונם הכלכלי של אזרחי ישראל לאחר יציאתם לגמלאות בשני ממדים.

1. הממד הראשון - קצבת הביטוח הלאומי:
 - × מפלגת העבודה תפעל להגדלת שיעור קצבת הזקנה ל-20 אחוזים מן השכר הממוצע.
 - × מפלגת העבודה תומכת בביטול האפליה בין אלמן לאלמנה בנושא תשלום קצבת שארים. כיום אלמן נדרש למבחן הכנסה, בעוד אלמנה אינה נדרשת לכך.
2. הממד השני - החיסכון הפנסיוני:
 - × מפלגת העבודה תדרוש את הבטחתו והרחבתו של רובד פנסיוני בסיסי לכלל הציבור העובד באמצעות הפניית חלק משמעותי יותר מן הכספים בקרנות הפנסיה להשקעה באג"ח מיועדות, המונפקות על ידי מדינת ישראל.
 - × מפלגת העבודה תומכת בכך שבהתקרבתם לגיל הפרישה יעברו המבוטחים למסלולי השקעה סולידיים. עבור מסלולים אלו תנפיק המדינה אג"ח מיועדות בריבית מיוחדת.
 - × מפלגת העבודה תפעל למיציא הביטוח הפנסיוני לבעלי שכר נמוך וכן להחלת הפרשה לפנסיה על כל רכיבי השכר במסגרת פנסיה חובה.
 - × מפלגת העבודה תפעל להגברת אכיפתם של פנסיית חובה ושל צווי הרחבה הנוגעים לחיסכון הפנסיוני.

גמלאים ואזרחים וותיקים

הזקנה והגמלאות הפכו לתקופה משמעותית ביותר בחיי האדם בעולם בכלל ובמדינת ישראל בפרט. למעלה מעשרה אחוזים מן האוכלוסייה הינם אזרחים אשר עברו את גיל הפרישה, ונתון זה צפוי אך לגדול. גמלאי ישראל כוללים בתוכם ניצולי שואה רבים, ועולים חדשים אשר בחלקם לא חסכו לפנסיה נאותה היות שעלו ארצה בגיל מבוגר יחסית. הצלחת הרפואה ברתימת המדע והטכנולוגיה להעלאה משמעותית של תוחלת החיים מביאה בצידה אתגרים חדשים וייחודיים במגוון תחומים רחב. בין אלו ניתן למנות את הצורך במציאת דרכים באמצעותן תבטיח החברה קיום בכבוד, הזדקנות בכבוד, תרבות פנאי נאותה ושירותי בריאות ראויים לוותיקים בתוכה, ואת השאלה כיצד יתמודד המשק הלאומי עם העלויות הנדרשות בתחום זה.

מפלגת העבודה רואה בגמלאי ישראל אזרחים הראויים לכבוד, להוקרה על תרומתם רבת השנים לחברה ולמדינה ובראש ובראשונה, להבטחת רמת חיים נאותה על כל היבטיה. לכל אדם הזכות ליהנות מפרי החסכוניות אותם צבר לאורך שנות עבודתו. על רובד הביטחון הסוציאלי הבסיסי וקצבאות הזקנה להבטיח קיום בכבוד לכל אזרח קשיש, ועל הממשלה להעלותן ולעדכן בהתאם. מפלגת העבודה תחתור למימוש עקרונות אלו, ולמציאת פתרונות ייחודיים אשר יאפשרו לעולים החדשים אשר נבצר מהם לחסוך לרובד הפנסיוני להתקיים ברמה נאותה מעבר לקצבת הזקנה. העולם המודרני מציע לאדם המבוגר יכולת תעסוקתית מגוונת וטובה מאי פעם. מפלגת העבודה תקדם את פיתוח הממשלתי של תכניות אשר תכליתן לאפשר לכל גמלאי החפץ בכך להכשיר עצמו לעבודות מסוגים שונים הקיימות במשק וההולמות את כישוריו.

בשנה האחרונה מצאו עצמם עשרות אלפי גמלאים בפני שוקת שבורה בגין פגיעת פוליסת הביטוח הסייעודי הקולקטיבי. מפלגת העבודה תפעל לפתרון קושי זה על ידי משרד האוצר והגורמים הרלוונטיים ולהארכת הביטוחים עבור אלו המצויים בגיל פרישה.

מפלגת העבודה תפעל לגיבוש תכנית לאומית מפורטת עבור הציבור הוותיק בישראל, אשר תתייחס לכל גורמי הממשלה, החוקים, הזכויות וההטבות הרלוונטיים לגמלאים, ותיצור מפת דרכים מקיפה בתחום זה עבור הדורות הבאים. התכנית תיתן מענה לצרכי הציבור הנדון על מגוון נדבכיהם - ובכללם דיור ראוי לאזרחים הוותיקים, טיפול סיעודי ו'קודים' לכל דורש וביטוח נאות למצב סיעודי לאזרחים, שירותי בריאות, פנסיה וקצבאות בכבוד, ביטחון אישי, תרבות פנאי ורשימת זכויות בהירה וקוהרנטית עם כתובת ברורה אליה ניתן לפנות בכל תחום ותחום.

צמצום דרסטי בהיקף העוני

מפלגת העבודה תפעל להורדת תחולת עומק העוני לרמות המקובלות בארגון ה-OECD, באמצעות הנהגת מדיניות פעילה בעולם העבודה וביטוח הביטחון הסוציאלי הממלכתי.

בריאות

נגישות לשירותי בריאות ורפואה מתקדמים, איכותיים וזמינים הינה זכות יסוד אנושית אותה יש להבטיח לכל תושב במדינת ישראל. התופעה במסגרתה הופכות הבריאות והרפואה מזכות יסוד למוצרים סחירים אשר רק בעלי יכולת מסוגלים לרכושם, הינה פסולה מבחינה מוסרית ועלולה להביא להתפוררות יסודות הלכידות החברתית.

במהלך העשור האחרון חלה ירידה עקבית במימון תקציב המדינה את שירותי הבריאות. תהליכי ההפרטה והמסחור של מערכת הבריאות מעמיקים ומרחיבים את הפער הקיים בין מרכז ופריפריה ואת הדרתן של קבוצות שונות מזכאות לשירותי בריאות. בריאות אינה יכולה להיות תלויה בהכנסה, בצבע עור, בשייך לאומי או דתי או במקום מגורים. מערכת הבריאות חייבת לשרת את כל תושבי מדינת ישראל, מתוך תפיסה הרואה בבריאות זכות בסיסית.

מפלגת העבודה תחתור לשיקומה ולחיזוקה של מערכת הבריאות הציבורית בישראל, ותקדם לשם כך את המהלכים הבאים:

1. מפלגת העבודה תחתור לחיזוק מעמדה של הרפואה הציבורית כמערכת איכותית המספקת שירותי בריאות מתקדמים והולמים לכל תושבי המדינה ללא קשר להכנסתם או לגילם.
2. מפלגת העבודה תגדיר את צמצום פערי הבריאות כמשימה לאומית, ותדגיש כי השגת יעד זה תלויה לא רק בשיפור שירותי הבריאות כי אם גם בהפיכת התנאים החברתיים המשפיעים על הבריאות לשוויוניים יותר.
3. מפלגת העבודה תפעל לתיקון מנגנון עדכון המקורות למימון סל השירותים שבאחריות קופות החולים ומשרד הבריאות ולעיגונו בחקיקה. על מנגנון זה לכלול מקדם דמוגרפי מלא של גידול והזדקנות האוכלוסייה, עדכון מחירים אמיתי ועדכון כל סל השירותים הציבורי בגין הוספת טכנולוגיות ותרופות חדשות.
4. מפלגת העבודה תפעל להרחבת השירותים הניתנים במסגרת הסל הציבורי שבאחריות קופות החולים. במסגרת הסל המורחב ייכללו שירותי האשפוז הסיעודי, אביזרים רפואיים, ושירותי בריאות השן.
5. מפלגת העבודה תפעל לצמצום התשלומים על שירותי בריאות הכלולים במסגרת הסל הציבורי.
6. מפלגת העבודה תפעל להגדלת מקורותיה הציבוריים של מערכת הבריאות והעמדתם על 75 אחוז מסך מקורות המימון של ההוצאה הלאומית לבריאות. הדרכים להשיג יעדים אלה כוללות הגדלת המימון מתקציב המדינה, ביטול תקרת מס הבריאות והעמקת הפרוגרסיביות של המס.
7. מפלגת העבודה תשים דגש על בריאות הציבור ורפואה מונעת ככלי מרכזי לחיזוק החוסן הלאומי וצמצום אי השוויון בבריאות. המפלגה תחזיר לאחריות המדינה את שירותי הבריאות לתלמיד ותפעל להגדרת סל מוצרים בריא בסיסי אשר עליו להיות נגיש לכל אזרח.
8. מפלגת העבודה תפעל לתכנון לאומי ושיפור תנאי ההעסקה של המקצועות הרפואיים והסיעודיים מתוך תפיסה, כי ההון האנושי הרפואי הינו אבן בסיס לקיומה של חברה מתפקדת.
9. מפלגת העבודה רואה חשיבות עליונה בשמירת כבוד האדם של המטופלים במסגרת השירותים הרפואיים. לפיכך תפעל המפלגה על מנת להבטיח כי איכות השירות הניתן למטופלים תהווה יעד משמעותי בפני עצמו עבור מערכת הבריאות, וכי הדבר יבוא לידי ביטוי במשכבי המתנה קצרים ככל הניתן לטיפול רפואי, תנאי אשפוז הולמים ויחס נאות מצד הצוות הרפואי והסיעודי.

תחבורה

כתוצאה מהזנחה רבת שנים וסדרי עדיפויות שאינם מיסודם, רחוק מצבו של מערך התחבורה בישראל מלהיות משביע רצון. מדי יום מכלים הנוסעים בכלי הרכב שעות ארוכות מזמנם בהמתנה בפקקים, תוך בזבוז זמן ודלק ויצירת זיהום אוויר כבד, ובעלות כבדה למשק ולאזרחים.

במקביל, הביאו ההזנחה ומדיניות ההפרטה את התחבורה הציבורית בישראל אל סף קריסה, מספר המשתמשים בה פחת בהתמדה מדי שנה והיא רחוקה מלהוות חלופה לרכב הפרטי. כך, על אף העלייה החדה במחירי הדלק בישראל ובעולם בשנים האחרונות, תלותם של תושבי ישראל ברכב הפרטי רק הולכת וגוברת.

מפלגת העבודה תפעל לאימוץ מדיניות תחבורה מתקדמת, אשר תתמקד בשיפור הניידות האישית ותאפשר נגישות מהירה באזורים עירוניים וכפריים וביניהם. מדיניות זו תתבסס על פיתוח מערכת התחבורה הציבורית בישראל והתאמתה למאה ה-21 באופן אשר יבטיח את היותה אמינה, יעילה, זולה, מהירה וזמינה לכל.

מפלגת העבודה תפעל לשיפור השירות באוטובוסים באמצעות הקצאת נתיבים ייעודיים לתחבורה הציבורית ואכיפת השימוש בהם, ובאמצעות פרישת רשת אוטובוסים רבי-קיבולת בצירי התנועה הראשיים בערים הגדולות. כמו כן, תתמוך בשדרוג תחנות האוטובוס ובהתקנת מערכות מידע מתקדמות בהן יעשה ציבור הנוסעים שימוש ללא תשלום הן בתחנות והן במוקדים ארציים. מפלגת העבודה תקדם מתן שירותי תחבורה ציבורית בעלות סמלית במטרופולינים הגדולים, כדי לעודד את השימוש בתחבורה הציבורית על פני הרכב הפרטי.

מפלגת העבודה תפעל למען סלילתם של שביילי אופניים בכל היישובים העירוניים בישראל תוך רישותם ליישובים סמוכים, ולפיתוחם של מיזמים להשכרת אופניים. כמו כן, תפעל לעידוד ההליכה ברגל באמצעות פיתוח מושכל של תשתיות עירוניות.

מפלגת העבודה תחתור לקידום אחריות ממלכתית על התחבורה הציבורית ולהפסקת מגמת ההפרטה בכל תחומי התחבורה בישראל.

הורדת יוקר המחיה

מפלגת העבודה תפעל להורדה משמעותית של יוקר המחיה, במטרה להבטיח את אספקת צרכי היסוד הבסיסיים לכלל אזרחי המדינה במחיר שווה לכל נפש.

קיום בכבוד

מפלגת העבודה תפעל לשיקומה של מערכת הביטחון הסוציאלית לשם הבטחת קיום בכבוד לאוכלוסיות הזקוקות לה.

הזכות לדיוור

קורת גג מהווה מרכיב בסיסי בתחושת הביטחון הקיומי של כל אדם, וביכולתו לקיים משק בית ומשפחה. דיוור הולם בר השגה, אם כן, הינו זכות יסוד אנושית עליה מחויבת המדינה להגן במסגרת אחריותה כלפי אזרחיה.

על אף האמור לעיל, פעלה מדינת ישראל בשנים האחרונות באופן עקבי ומתמשך לפירוק הכלים אשר עמדו לרשותה בעבר למימוש זכותם של אזרחיה לדיוור הולם. כך, הובילו הפרטת מקרקעי ישראל ומערכי התכנון והייזום הממשלתיים, וייבוש מערך הדיוור הציבורי, לעלייה של עשרות אחוזים במחירי הדיוור ולהכבדה משמעותית של נטל הדיוור, הנמדד באחוז ההוצאות על הדיוור מתוך סך ההכנסה. ככל שמשק בית ממוקם בעשירון סוציו-אקונומי נמוך יותר, כך עולה נטל הדיוור עבורו. לפיכך, הסובלים העיקריים מנטל זה הינם המעמד הבינוני, המעמד הבינוני-נמוך והמעמדות הנמוכים.

מפלגת העבודה תחתור להגשמת הזכות לדיוור באמצעים הבאים:

1. פיצוי על המחסור הנוכחי בדיוור הציבורי באמצעות בנייה, מענקי רכישה וסיוע בשכר דירה.
2. התערבות משמעותית בשוק הדיוור אשר תביא להורדת המחירים באזורי הביקוש עבור מעמד הביניים. האצה בהשלמת בניית הדירות באזורי הביקוש תושג באמצעות:
 - א. מתן תמריצים ויצירת רשת ביטחון עבור היזמים, אשר תאפשר להם את מכירת הדירות במחיר סביר מחד, ומאידך תעודד אותם לקבל על עצמם את מיזמי הבנייה.
 - ב. מערכת מיסוי אשר תתמרץ בנייה ושיווק מהירים בשטחים המוקצים לכך.
3. מעורבות ממשלתית בשוק הדירות להשכרה – זאת, באמצעות חקיקה אשר תסדיר את מערכת היחסים בין השוכר למשכיר, ותבטיח את זכויות שני הצדדים.

4. התחדשות עירונית - פיתוח משמעותי של המרכזים העירוניים עשוי לאפשר התמודדות עם הסיכון החמור בו יהיו נתונים במקרה של רעידת אדמה עתידית. יעד זה יושג באמצעות יצירת עשרות אלפי יחידות דיור בתוך הערים, מבלי לבזבז את עתודות הקרקע המעטות אשר נותרו למדינת ישראל.

5. מדיניות קרקע לאומית-חברתית - מפלגת העבודה מחויבת לשמירת עקרון היסוד הציוני לפיו על מקרקעי ישראל להימצא בבעלות הלאום. מדיניות מפלגת העבודה בתחום זה תחתור לשמירה קפדנית על עתודות הקרקע בארץ ולניצולן המיטבי לצרכי החברה.

רפורמה מקיפה בשירות הציבורי

מפלגת העבודה תפעל לביצוע רפורמה מקיפה במודל ההעסקה בשירות הציבורי, אשר תכליתה שיפור ויעול השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה לציבור האזרחים. הרפורמה תתמקד בעידוד ובתגמול מצוינות, בהשבת כח האדם, ברענון שדרות הניהול ובה קניית גמישות ניהולית לבעלי תפקידים אדמיניסטרטיביים בשירות הציבורי. המפלגה תפעל ליישום הרפורמה תוך שיתוף ארגוני העובדים היציגים.

דמוקרטיה תקציבית

מפלגת העבודה תפעל לדמוקרטיזציה של תהליך התקצוב. יעד זה יושג באמצעות ביטולו של התקציב הדו-שנתי, הגבלה אפקטיבית של חוק ההסדרים וביזור סמכויות ניהול התקציב בין כלל משרדי הממשלה.

חתימה לשוויון כלכלי בין גברים לנשים

מפלגת העבודה תחתור להקטנת אי-השוויון המגדרי, בדגש על צמצום פערי השכר בין גברים לנשים והגדלת השתתפותן של נשים בדרגות השונות של כוח העבודה ובחיים הפוליטיים, הכלכליים והאזרחיים בחברה הישראלית.

פיקוח על שוק ההון

קיומו של שוק הון מפותח, המתנהל לפי אמות מידה עסקיות ואיתיות ראיות, הינו תנאי לשגשוגה של כלכלת ישראל. בשנים האחרונות ניכרת הידרדרות בנורמות ההתנהגות המאפיינות את שוק ההון הישראלי תוך פגיעה גוברת בציבור החוסכים, המשקיעים והעובדים.

מפלגת העבודה תפעל להגברת הפיקוח הציבורי על שוק ההון - ובפרט על בעלי השליטה - לשם הבטחת התנהלותם התקינה, הגברת היעילות במשק, וחלוקה צודקת יותר של המשאבים.
יעד זה יושג, בין היתר, באמצעות הצעדים הבאים:

1. הגבלת השימוש שעושים בעלי שליטה ומנהלים בכירים במשאביהן של חברות ציבוריות לצורך תשלום שכר מנופח לבכירים, לרבות הגבלת שכר הבכירים בחברות הציבוריות ביחס למצבן העסקי של החברות ולשכר העובדים בארגון.

2. יישום המלצותיה של הועדה להגברת התחרותיות במשק לגבי הפרדת השליטה בנכסים ריאליים ופיננסיים, וצמצום הריכוזיות בהקצאת נכסים ציבוריים.

3. חיזוק ההגנות לציבור במסגרת עסקאות הנגועות בניגודי עניינים בין חברות ציבוריות לבעלי השליטה ומקורביהם.

4. איסור על חלוקת דיבידנד בחברות שמצבן הפיננסי אינו איתן מספיק, אשר מטרתה לשרת אינטרסים קצרי טווח של בעל השליטה.

5. הגברת החובה המוטלת על גופים מוסדיים לייצג את החוסכים והעמיתים מול בעלי השליטה והמנהלים בחברות ציבוריות.

6. הגברת החובות המוטלות על דירקטורים בחברות ציבוריות, והפיקוח על התנהלותם.

7. הסדרת אחריותו האישית של בעל השליטה כלפי נושי החברה במסגרת הסדרי חוב.

8. הבטחת עצמאותם של שומרי הסף בשוק ההון מול חברות ציבוריות הנסמכות על שירותיהם.

תעשייה

התעשייה הישראלית עומדת מול אתגרים משמעותיים בזירה הלאומית והבינלאומית כאחד. ברמה הבינלאומית, וביתר שאת מאז המשבר הכלכלי של 2008, מתמודדת התעשייה המייצאת עם ירידה בביקושים העולמיים ועלייה בשימוש במדיניות מכסים להגנה על התעשיות המקומיות. מגמות אלה מתווספות למגמות אשר קדמו למשבר, של תחרות עם כוח עבודה זול במזרח ופיריון נמוך יותר לעובד, אשר אפיון את התעשייה המסורתית בישראל לעומת מקבילותיה בארצות המפותחות.

במישור הלאומי מתאפיינת התעשייה הישראלית בדואליות המשקפת את שוק העבודה הארצי בכללותו. מחד, נהנים עובדי תעשיית ההיי-טק המשגשגת, הממוקמת ברובה במרכז הארץ, מהשכלה המתאימה למקצועם, מרמות שכר גבוהות וממוביליות מוגברת בשוק העבודה. מאידך, התעשיות המסורתיות, הממוקמות ברובן בפריפריה, מתאפיינות ככלל ברמות שכר נמוכות יותר ובכמות גדולה יותר של עובדים בלתי מיומנים.

לאור כל זאת תקדם מפלגת העבודה מדיניות אשר תספק מענה משולב לאתגרים הלאומיים והבינלאומיים עימם מתמודדת התעשייה הישראלית. מדיניות זו תחתור לחזק את התעשייה המקומית אל מול התחרות הבינלאומית הגוברת מחד, ולסייע לאוכלוסיות חדשות להשתלב בתעשיות העילית של מדינת ישראל מאידך.

יעדים אלו יושגו באמצעות הצעדים הבאים:

1. חיזוק היתרונות היחסיים של התעשיות המקומיות המתחרות בשוק העולמי.
2. הגדלת הפיריון לעובד בכל רובדי התעשייה והשוואתו למקובל במדינות המפותחות. זאת, באמצעות הגדלת תקציב המדען הראשי לשם השקעה במחקר ופיתוח בתעשייה, והכשרה מקצועית של כוח אדם מיומן.
3. שימת דגש מיוחד על שיקומו ופיתוחו של חינוך טכנולוגי המותאם לצרכיה של תעשייה מודרנית ומתקדמת.
4. פיזור גיאוגרפי שוויוני יותר של התעשיות השונות ברחבי המדינה, ובפרט תמרוץ ועידוד תעשיית ההיי-טק לפעילות מוגברת בקרב הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית של מדינת ישראל.
5. הנהגת מדיניות פעילה לשילוב אוכלוסיות החרדים, הערבים ומיעוטים אחרים בתעשייה הישראלית, והסרת החסמים העומדים בפניהן כיום.
6. הנהגת מדיניות מכסים זהירה המאזנת בין צרכי הצרכנים לבין הצורך בשמירה על מקומות העבודה ויכולת ההתחרות של התעשיות המקומיות.

עסקים קטנים ובינוניים ועובדים עצמאיים

מפלגת העבודה רואה במעמד העסקים הקטנים והבינוניים ועובדי העצמאיים, אשר רובם ככולם משתייכים למגזר העסקים הקטנים והבינוניים, נדבך חשוב ביותר בכלכלה הישראלית וגורם ראשון במעלה לחוסנה החברתי. מדובר במגזר גדול המונה כיום כמאתיים אלף איש המעסיקים את עצמם בלבד, ועוד כמאתיים אלף איש המעסיקים עובדים שכירים בעסקם. קבוצת העוסקים העצמאיים כוללת, בין היתר, בעלי מקצועות חופשיים, יזמים, בעלי עסקים מצויים בשלבי הקמה וכן תת-מגזר שלם של עובדים עצמאיים התלויים לפרנסתם במעסיק יחיד ורב עוצמה השוכר את שירותיהם, כאשר לעתים קרובות מדובר בממשלה עצמה.

החקיקה במדינת ישראל, אשר הושתתה על הכרה בערך העבודה, התמקדה בהגנה על העובד השכיר בלבד, תוך שהיא מתעלמת מכך שהעובד העצמאי – אשר בחר בסיכוי אך גם בסיכון הכרוכים בהיותו בלתי תלוי במעסיק – זקוק אף הוא לרשת הגנה סוציאלית.

בעולם העכשווי, בו דפוסי העבודה משתנים באופן מואץ, חלקה של העבודה העצמאית הולך וגדל. כתוצאה מכך, מספרם וחשיבותם של העובדים העצמאיים עולים בהתמדה הן במסגרת המשפטית והן במציאות החברתית. לאור זאת מאמינה מפלגת העבודה כי יש מקום לחקיקת מגן עבור מגזר זה.

מפלגת העבודה תקדם חקיקה אשר תביא לידי ביטוי את הערך הגבוה אותו היא מייחסת לעבודה העצמאית.
זו תכלול, בין היתר, את העיקרים הבאים:

א. חקיקת חוק העסקים הקטנים והבינוניים, במסגרתו יינתן מענה למכלול הסוגיות הנוגעות למגזר זה, כמקובל במרבית מדינות העולם המתקדמות.

ב. תיקון חוק הביטוח הלאומי כך שיכלול את העובדים העצמאיים בענף דמי אבטלה ופשיטת רגל.

ג. השוואת התנאים בין שכיר לעצמאי על ידי תיקון פקודת מס הכנסה.

ד. תיקון חוק ההגבלים העסקיים על ידי החרגת התארגנות עסקית בתחום הנשלט על ידי מספר קטן של מזמינים.

ה. חקיקת חוק המשתתף החופשי, המיועד להסדיר את הטיפול בעובד העצמאי התלוי כלכלית.

ו. ייעוד 25 אחוזים מכלל המכרזים הממשלתיים לחברות קטנות ובינוניות.

ז. קידום נגישותו של מגזר זה לאשראי חוץ בנקאי באמצעות פיתוח תמריצים ומכשירים פיננסיים אשר יאפשרו השקעה של גופים מוסדיים באשראי לעסקים קטנים.

ח. הקמת קרנות אשראי בתקצוב משותף של הממשלה והמגזר הפרטי להשקעה בעסקים קטנים.

ט. הגדלת קרן הסיוע לעסקים קטנים ובינוניים.

י. הרחבת מסגרות הייעוץ וההכוונה לעסקים קטנים ובינוניים ולעוסקים עצמאיים, באמצעות פריסה מקיפה יותר של מרכזי ההדרכה בנושאי שיווק, מימון, לוגיסטיקה ועוד. זאת, תוך הגברת הסיוע ושיפור הנגישות למסגרות אלו ביישובים מרוחקים, לרבות בקרב המגזר הערבי.

יא. קידום נגישותם של עסקים קטנים לאשראי באמצעות הגדלת מאגר הנתונים הקיים אודות הביקוש לאשראי, מדידת הבנקים על פי מידת תמיכתם בעסקים קטנים, דירוג אשראי לעסקים קטנים והגדלת הנגישות של בעל החשבון לתיעוד מפורט של היסטוריית האשראי שלו במטרה לציידו בהערכה אמينة אודות מצבו.

פריפריה

מפלגת העבודה תפעל לצמצום הפערים בין הפריפריה למרכז במדינת ישראל, לשם מימוש ערכי השוויון והערבות ההדדית בין אזרחיה, ומתוך הכרה בכך שהחיים בפריפריה הינם הגשמה הלכה למעשה של החזון הציוני. המפלגה תחתור להעלאת איכות החיים בפריפריה כך שתעלה בקנה אחד עם זו שבמרכז, להעצמת תושביה ולעיבוד כוחות הגירה חיוביים אליה.

מפלגת העבודה תפעל להשגת יעדים אלו באמצעים הבאים:

1. קידום פיתוחה של תחבורה ציבורית ואזורית אשר תחבר בין הפריפריה למרכז.

2. קידום סיוע של המדינה ביצירת מקומות תעסוקה מגוונים ומתגמלים בפריפריה.

3. קידום הנגשתם של שירותי בריאות איכותיים בפריפריה.

4. חתירה ליצירת חינוך איכותי במיוחד בפריפריה, אשר יעניק שוויון הזדמנויות לכל ילדה וילד.

5. חיזוק תחום התרבות בפריפריה על ידי פיתוח והשקעה ביצירה מקומית.

6. יצירת תנאים אשר יעודדו את תושבי הפריפריה להישאר במקום מגוריהם ויקדמו מעבר של אוכלוסייה מהמרכז לפריפריה.

7. הקצאת מענקים לעובדים במשרות ציבוריות בפריפריה, ומתן תמריצים לתעשייה הפועלת בה. מדיניות זו תיושם תוך הידוק הקשר בין השלטון המרכזי לרשויות המקומיות בפריפריה והגברת אחריותו כלפיהן.

משנה מדינית - בטחונית

מפלגת העבודה, ממשיכת דרכם של דוד בן גוריון ויצחק רבין, מצהירה כי החתירה לשלום בר קיימא עם עמי ומדינות האזור מונחת ביסוד תפיסת עולמה. זאת, תוך שמירה בלתי מתפשרת על ביטחון מדינת ישראל, על עוצמתה האסטרטגית ועל כושר ההרתעה שלה.

מדינת ישראל הינה מדינה יהודית ודמוקרטית, אשר מופקדת על רווחת אזרחיה וביטחונם תוך הכרה בכך שהדרך האפקטיבית ביותר לממש אחריותה זו באופן יציב וארוך טווח הינה השלום. מפלגת העבודה תבסס את מדיניותה על חתירה לשלום, התמודדות עם האתגרים האסטרטגיים האזוריים, הגנה על המדינה ועל אזרחיה מפני אייבים ולחימה בטרור.

חתירה לשלום

1. מפלגת העבודה תחתור ליציבות ושלום אזורי כולל, בין היתר בזיקה ליוזמת השלום הערבית. על יסוד הכרה בזכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, תפעל מפלגת העבודה לכינון של הסכם שלום יציב בין ישראל והרשות הפלסטינית על מנת להבטיח את ביטחונם של אזרחי ישראל.
 2. מפלגת העבודה תחתור לסיום הסכסוך הישראלי-פלסטיני ולחתימה על הסכם שיתבסס בין היתר על מתווה קלינטון ועל העקרונות הבאים:
 - × שתי מדינות לאום דמוקרטיות לשני העמים, אשר תחיינה בשלום זו לצד זו. בין שתי המדינות ייכונן יחסי שלום ושיתוף פעולה.
 - × הגבול הסופי בין שתי המדינות ייקבע במשא ומתן בין הצדדים תוך החלפת שטחים מוסכמת. גושי ההתיישבות מרובי האוכלוסייה היהודית יישארו תחת ריבונות ישראלית, ואילו ההתנחלויות ביהודה ושומרון שאינן בגושי ההתיישבות יפונן בהסדר. המתיישבים יפוצו בהתאם לעקרונות חוק "פדיון הבית" ("פינוי-פיצוי").
 - × ירושלים, על שכונותיה היהודיות, הינה בירתם הנצחית של העם היהודי ושל מדינת ישראל. בעיר העתיקה וב"אגן הקדוש" יונהג משטר מיוחד אשר יביא לידי ביטוי את חשיבותו הבינלאומית של המקום ואת מעמדו המרכזי עבור שלוש הדתות. המקומות הקדושים ליהודים יישארו תחת שלטון ישראלי.
 - × מדינת ישראל היא מדינת העם היהודי.לפיכך, מפלגת העבודה מתנגדת לשיבתם של פליטים פלסטינים לתוך תחומי מדינת ישראל. בעיית הפליטים תבוא על פתרונה המוסכם, בהשתתפות מדינות האזור והקהילה הבינלאומית, אך לא בהענקת זכות שיבה.
 - × בכל הסדר שלום עתידי, מפלגת העבודה תבטיח את מחויבותה של הרשות הפלסטינית לשמירה על הביטחון, היציבות והשקט בשטחים שבאחריותה. מדינת ישראל לא תפנה שטחים ללא הבטחת ביטחון אזרחיה.
 - × מפלגת העבודה מתנגדת לצעדים חד-צדדיים במהלכי השלום.
3. מפלגת העבודה רואה בתמורות מרחיקות הלכת אשר תרחשו במזרח התיכון בעת האחרונה הזדמנות ליצור מציאות חדשה, של פיוס ויחסי שלום למען רווחתם של עמי האזור. עם זאת, מפלגת העבודה תשמור על דריכות ועל זהירות בכל הנוגע להתפתחויות האזוריות ותהיה ערוכה לכל תסריט אפשרי.
 4. מפלגת העבודה תפעל להמשך שיתוף הפעולה עם מצרים ולייצוב מערכת היחסים עימה. זאת, מתוך הכרה במעמדה המרכזי של מצרים בעולם הערבי. מפלגת העבודה רואה בשלום עם מצרים נכס אסטרטגי ומייחסת חשיבות לטיפוח הידברות עם הממשל החדש.
 5. מפלגת העבודה רואה את יחסי השלום בין ישראל לירדן כבעלי חשיבות מן המעלה הראשונה, ותפעל על מנת להעמיקם ולחזקם.

התמודדות עם האתגרים האסטרטגיים האזוריים

מפלגת העבודה רואה ביחסים עם ארצות הברית ועם מדינות אירופה נכס אסטרטגי ראשון במעלה עבור ישראל. מפלגת העבודה תחתור להגיע להסדרים מדיניים באזור, תוך תיאום עמדות וגיוס תמיכת ארצות הברית והקהילה הבינלאומית.

מפלגת העבודה תפעל לניצול ההזדמנויות שנוצרו בעקבות "האביב הערבי" לצורך חיזוק מעמדה האסטרטגי של ישראל באזור. יעד זה יושג באמצעות חיזוקם של הגורמים הפרוגרסיביים והמתונים במזרח התיכון אל מול הגורמים הרדיקליים, ויצירת הסדרים והבנות עימם.

מפלגת העבודה תפעל לחיזוק ההרתעה הישראלית כחלק מבניין הכוח האסטרטגי של ישראל אל מול הכוחות העוינים אותה במזרח התיכון.

לחימה בטור ובפונדמנטליזם

מפלגת העבודה רואה בהנהגה האיראנית הקיימת איום מרכזי על שלום העולם, על יציבות האזור וכמובן על ביטחון ישראל.

מפלגת העבודה תתמוך בכל פעולה בינלאומית נמרצת להסרת האיום הגרעיני האיראני. על אף שבנסיבות מסוימות פעולה צבאית עשויה להידרש, יש למצות תחילה בכל דרך את מגוון האפשרויות האחרות תוך חתירה לכך שיביאו להסרת האיום הגרעיני מצד איראן. בכל מקרה רואה מפלגת העבודה צורך חיוני בתיאום ישראלי עם המעצמות ובראשן ארצות הברית.

מפלגת העבודה תוביל מאבק נחוש נגד האלימות והטרור המופנים לעבר מדינת ישראל, לצורך הבטחת ביטחון המדינה ואזרחיה.

חינוך והשכלה

מפלגה המושתתת על השקפת עולם ערכית ורעיונית מובחנת, רואה מפלגת העבודה בחינוך מפעל ציבורי אשר באמצעותו ניתן לקדם את חזונה הן באשר לדמותה של מדינת ישראל והן באשר לדמותם של בוגרי מערכת החינוך שלה. בראש ובראשונה, רואה

מפלגת העבודה את החינוך כנדבך מרכזי במכלול השירותים החברתיים אשר מחובתה של המדינה לספק לאזרחיה.

מפלגת העבודה תפעל לכינונה של מערכת חינוך הרואה בכבוד ובערך האדם יסוד ועיקר לכל פעילות חינוכית. על מערכת החינוך לעודד את מימושו העצמי של היחיד ולהנחיל את ערכי הדמוקרטיה והציונות, אשר במרכזם אחריות אזרחית וסולידריות חברתית.

מפלגת העבודה מכירה בכך שמערכת החינוך נדרשת ליצור איזון הולם בין מחויבות האזרחים לערכים לאומיים ובין מחויבותם לערכים אוניברסליים. דרישה זו מחייבת את חיזוקם של המקצועות ההומאניים במערכת החינוך. לצד זאת מחזיקה מפלגת העבודה בעמדה כי היכולת לממש את השקפת העולם הדמוקרטית בכלל והסוציאל דמוקרטית בפרט במסגרת חברתית ופוליטית מסוימת, מותנית בקיומן של זיקה רגשית וערכית בין בני האדם המשתייכים אליה. לפיכך רואה מפלגת העבודה את שני רובדי המחויבות הערכית אליהם יש לחנך – הלאומי הספציפי וההומניסטי האוניברסלי – ככאלו שלא זו בלבד שאינם עומדים בסתירה האחד לשני, אלא שהם שזורים זה בזה באופן שאינו ניתן להתרה.

מפלגת העבודה דוגלת במערכת חינוך אשר תפעל, מחד, לשם פיתוחה והנחלתה של ליבה ערכית ותרבותית משותפת לכלל הקבוצות המרכיבות את החברה הישראלית, ומאידך, על מנת לאפשר לקבוצות השונות לטפח ולשמר את מורשתן התרבותית והדתית הייחודית. מנקודת מבטה הציונית והסוציאל דמוקרטית של מפלגת העבודה, אותם היבטים מנוגדים לכאורה של השקפת עולמה – הממלכתי והפלורליסטי – מקיימים זה עם זה יחסי גומלין. מחד, תפקודם של אתום וזהות ממלכתיים כגורם חברתי מלכד תלמי ביכולתם להיכיל, לקדם דיאלוג וליצור קרבה בין קבוצות הנבדלות זו מזו. מאידך, יכולתן של קבוצות מודרות להפוך לחלק אינטגרלי מן החברה הרחבה תלויה בכך שייטלו חלק פעיל, כשותפות שוות, בעיצוב מרכזת התרבותי המשותף. לפיכך, מצדדת תפישה עולמה החינוכית של מפלגת העבודה בהעצמת כל אחד ממרכיביה התרבותיים של החברה הישראלית לא כגורם בדלני המקדם התבצרות של כל מגזר בד' אמותיו, כי אם להפך, כמקור בלתי נדלה להעשרתה, העמקתה והבטחת חוסנה של הזהות הישראלית הכוללת.

מפלגת העבודה תפעל לחיזוק החינוך לשוויון בין בני האדם באשר הם, לשלום ולסובלנות בין העמים ולשוויון בין המינים. מפלגת העבודה תפעל לשיקום ופיתוח החינוך הטכנולוגי, מתוך הכרה בכך שמערכת החינוך נדרשת ליצור איזון ושילוב הולם בין מטרותיו הערכיות של החינוך, לבין תפקידו לפתח בקרב בוגריו מיומנויות וכישורים הנדרשים לשם השתלבותם בשוק עבודה מתקדם.

מערכת החינוך נדרשת להבטיח שוויון הזדמנויות בחינוך, מתוך הכרה בכך ששישומו של ערך זה מחייב שוויון כלכלי-חברתי מחוץ לכותלי בית הספר.

מפלגת העבודה תומכת בשיתוף פעולה של מערכת החינוך עם תלמידים, הורים, מורים, פעילי חינוך ותנועות נוער. זאת, תוך שמירה על מעמדם וסמכותם של מנהלים ומורים.

חינוך ממלכתי וציבורי

מפלגת העבודה רואה בחינוך זכות יסוד חברתית ומרכיב מרכזי בשירותים החברתיים אותם מחויבת המדינה לספק לאזרחיה. על כן, תפעל מפלגת העבודה לשקם את החינוך הציבורי ולחזקו אל מול מגמות הפרטה והמסחור אשר רכשו אחיזה בכל זרמי החינוך בישראל ובכל שלביו.

כפועל יוצא מכך תפעל מפלגת העבודה, מחד, להגדלת התקציבים הציבוריים לחינוך במטרה להביאו לרמת התקצוב הנהוגה במדינות המפותחות, ומאידך, להפחתה הדורגתית של תשלומי הורים עבור חינוך ילדיהם, תוך הצבת יעד לביטולם.

מפלגת העבודה תפעל לקדם את חקיקתו של חוק חינוך חנים לגיל הרך מגיל שלושה חודשים.

מפלגת העבודה רואה בחינוך מכשיר להנחלתם של מיומנויות וכישורים הנדרשים להשתלבות מיטבית בשוק עבודה מתקדם. לפיכך תפעל המפלגה לשם שילובה של תוכנית ליבה משותפת הכוללת מרכיבים אלו בתוכניות הלימודים של כלל הזרמים במערכת החינוך. שילוב תוכנית זו יתבצע על בסיס הידברות עם נציגי המגזרים השונים בחברה הישראלית.

מפלגת העבודה רואה בחינוך מכשיר להקנייתם של ערכי הדמוקרטיה, הסובלנות והסולידריות החברתית, ולהנחלתם של ערכי מורשת יהודיים וציוניים תוך הכרה בצרכיהם החינוכיים של מיעוטים בישראל.

מפלגת העבודה תפעל לקידום מעמד המורה, בין היתר באמצעים הבאים:
א. חיזוק האוטונומיה הפדגוגית של המורים.

ב. חיזוק מעמדו של המורה כדמות חינוכית ושיפור בתנאי שכרו.

ג. העסקה ישירה של עובדי ההוראה וביטול העסקתם באמצעות קבלני כוח אדם.

ד. העלאת סף הקבלה למקצוע ההוראה וחיזוק המכללות לחינוך ולהוראה.

השכלה גבוהה

מזה שנים נתונה מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל תחת יבוש תקציבי וקיצוצים מאסיביים, אשר כתוצאה מהם מתרחשים תהליכים הרסניים כגון עזיבת חוקרים ומרצים ישראלים אל מוסדות לימוד בחו"ל, וירידה חמורה באיכות ההוראה והמחקר באקדמיה מיה בארץ.

מפלגת העבודה מחזיקה בעמדה לפיה הנהגת מדיניות כוללת של תמיכה תקציבית ומוסדית במערכת ההשכלה הגבוהה הינה חיונית להשבת יכולתה של האקדמיה להוביל את ישראל להישגים משמעותיים בתחומי המדעים והרוח.

מפלגת העבודה תפעל לשמירה על החופש האקדמי ועל האוטונומיה של מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל.

מפלגת העבודה תפעל למען גידול ההקצאה הציבורית למוסדות ההשכלה הגבוהה. צעד זה מתחייב הן מן העלייה בביקוש להשכלה גבוהה, הן מהצורך לאפשר את גיוסו של סגל מחקר והוראה איכותי אשר יבטיח את יתרונה היחסי של האקדמיה הישראלית בשדה המחקר המדעי העולמי.

מפלגת העבודה תפעל לעצור את מגמות ההפרטה של החינוך הגבוה בישראל, ובכלל זאת את התוכניות הנדרשות למימון חוץ-תקציבי.

מפלגת העבודה תפעל להקמת קרן לאומית עבור מערכת ההשכלה הגבוהה, אשר תהיה מיועדת לסיוע בשכר לימוד ומתן מלגות מחיה לסטודנטים וחוקרים.

מפלגת העבודה רואה במדעי הרוח ובאמנויות נדבך מרכזי במאמץ המתמשך לטיפוח חיי הרוח והיצירה התרבותית בישראל ולחיזוק זיקתה למורשת התרבותית היהודית, הצינונית והעולמית. לפיכך תפעל מפלגת העבודה כדי להבטיח את המשך קיומם ופיתוחם של מדעי הרוח והאמנויות במוסדות להשכלה גבוהה.

מפלגת העבודה רואה בציבור הסטודנטים ובנציגיו שותפים מרכזיים הן בקביעת המדיניות לפיה תתנהל מערכת ההשכלה הגבוהה, הן בגיבוש תוכניות למעורבות חברתית המשלבות את סגל המרצים ואת הסטודנטים. המפלגה תומכת בהבטחת ייצוג לסטודנטים במוסדות השונים, ובפרט בועדה לתכנון ותקצוב, של המועצה להשכלה גבוהה.

חינוך בלתי פורמלי ותנועות הנוער

מפלגת העבודה רואה בתנועות הנוער הצינוניות, הן בארץ והן בתפוצות, את מקור וראשית צמיחתה של הצינונות בכלל ושל תנועת העבודה על מפעלותיה בפרט. בימינו, מהוות תנועות הנוער את אחד מיסודותיו של החינוך הערכי הבלתי פורמלי לילדים ונוער בישראל וראש חץ לפיתוח סולידריות, אחריות ומחויבות לבנייתה של חברה צודקת ושוויונית.

מפלגת העבודה תמשיך לחזק את החינוך הבלתי פורמלי, אשר לתפישתה מהווה חלק בלתי נפרד ממערכת החינוך בו זכאים ליטול חלק כל ילדה וילד בישראל. **תמיכתה בתנועות הנוער תבוא לידי ביטוי באמצעים הבאים:**

א. הגדלה ניכרת של המשאבים הלאומיים המוקצים למימון פעילותן של תנועות הנוער, להכשרתן המקצועית וליוזמות ההתנדבות לשנת שירות.

ב. הרחבת אחריות הרשויות המקומיות לקיומן ופעילותן של תנועות הנוער, ובכללה העמדת מבנים ראויים, תקציבים ייעודיים וכוח אדם לשם כך.

ג. הקצאת דיור למדריכי תנועות הנוער הפועלים בקהילות שונות, ובפרט באזורי הפריפריה החברתית והגיאוגרפית.

ד. עידוד והגדלת מספרם של בוגרי בתי הספר התיכוניים היוצאים לשנת שירות או ללימודים במכינות קדם צבאיות.

**החברה האזרחית,
דמוקרטיה
ושלטון החוק**

החברה האזרחית, דמוקרטיה ושלטון החוק

מפלגת העבודה רואה בעקרונות שלטון החוק, הפרדת הרשויות ועצמאות מערכת המשפט את אבני היסוד של הדמוקרטיה הישראלית. המפלגה מקדשת את זכויותיהם האזרחיות, הפוליטיות והחברתיות של אזרחי ישראל, כפי שהלכו הוקנו להם במסגרת חוקי היסוד ופסיקת בית המשפט העליון. זכויות אלו מהוות את נשמת אפה של חברה צודקת וסולידרית והן ניצבות ביסוד קיומה של מדינת ישראל.

מפלגת העבודה תפעל למען חיזוק המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל ולמען ביצור תשתיתו הרעיונית והחינוכית.

מפלגת העבודה תפעל להטמעת ערכי הדמוקרטיה והשוויון בקרב כלל הציבור הישראלי.

מפלגת העבודה תשאף לקיום דיאלוג בין כלל המגזרים והקבוצות בחברה הישראלית, במטרה להגיע להסכמה רחבה לגבי עקרונות אזרחיים וחברתיים מנחים אשר סביבם יוכל להתלכד הציבור כולו.

מפלגת העבודה מוקיעה כל גילוי של גזענות באשר הוא ותיאבק כנגד הגזענות וביטוייה.

מפלגת העבודה דוגלת באכיפת שלטון החוק באופן שוויוני על כלל אזרחי ישראל.

מערכת המשפט

מפלגת העבודה רואה ברשות השופטת רשות מקצועית, עצמאית ובלתי תלויה.

מפלגת העבודה תגן על מעמדם העצמאי והבלתי תלוי של מוסדות החוק והמשפט בישראל, ובכללם בתי המשפט, היועץ המשפטי טי לממשלה, פרקליטות המדינה ומבקר המדינה.

מפלגת העבודה רואה בבית המשפט העליון את המוסד השיפוטי העליון במדינת ישראל, האמון על שמירתם של ערכי הצדק, השוויון, החירות וזכויות האדם והאזרח של תושבי ישראל.

מפלגת העבודה תפעל לביצור מעמדו המוסדי של בית המשפט העליון ולשמירה על חוסנו.

מפלגת העבודה רואה באמון הציבור במערכת המשפט ערך דמוקרטי ואזרחי מן המעלה הראשונה, ותפעל על מנת לשמרו.

מפלגת העבודה תומכת בהנגשת שירותים משפטיים לכלל הציבור בישראל. המפלגה תעודד את הרחבת השירותים המשפטיים הניתנים לציבור, ובכלל זה סיוע, תרגום, יעוץ וייצוג, כך שדלתות הצדק תהיינה פתוחות בפני כל אזרח הנזקק למערכת המשפט, גם אם ידו אינה משגת לממן את העלויות הכרוכות בכך.

מפלגת העבודה תפעל לשיפור השירותים המשפטיים הניתנים לאזרח במסגרת מערכת המשפט הציבורית, ולצמצום התופעה של התמשכות הליכים משפטיים ועיני דין. יעד זה יושג באמצעות חיזוקה של מערכת המשפט, הקטנת העומס המוטל על השופטים, הוספת תקנים לשופטים והקמת בתי משפט נוספים, על מנת שהציבור הישראלי ייהנה ממערכת משפט ציבורית מקצועית, יעילה ונגישה לכל.

כינון חוקה

מפלגת העבודה תפעל לכינונה של חוקה בישראל. במסגרת החוקה יעוגנו זכויות האדם והאזרח ובכללן זכויות חברתיות אשר תבטחנה את זכותו של כל אדם לחינוך איכותי, לבריאות ראויה ולקיום אנושי בכבוד.

מנהל תקין

מפלגת העבודה מתחייבת לייצג את ציבור בוחריה ואת הציבור הישראלי בכללותו בנאמנות וביושר, תוך הקפדה על שקיפות מקסימלית וסטנדרטים של מנהל תקין.

מפלגת העבודה מוקיעה כל ביטוי של שחיתות שלטונית ורואה בה מעילה של נבחר הציבור בשליחותו הציבורית ופגיעה אנושה בדמוקרטיה הישראלית. המפלגה תפעל להתווייתן והטמעתן של נורמות שלטוניות המבוססות על טוהר מידות ומנהל תקין, וכן להגברת השקיפות בתהליכי קבלת החלטות.

ביטחון פנים

אחת מחובותיה הבסיסיות של מדינה דמוקרטית הינה שמירה על חייהם, שלוםם וביטחונם האישי של כלל אזרחיה ותושביה. אחריותה זו מחייבת את הפעלתה של זרוע אכיפת חוק מקצועית, יעילה ומתפקדת, המסוגלת להגן על הציבור מפני כל גורם המאיים לפגוע בזכותו לחיים ולביטחון, לחירות או לקניין.

בשנים האחרונות עומדת משטרת ישראל, הגוף האמון על מימוש יעד זה, בפני אתגרים המקשים עליה לבצע תפקידה כיאום. מספר השוטרים ביחס לאוכלוסייה אותה עליהם לשרת הינו מן הנמוכים במדינות המערב. תת-התקצוב בו נתונה המשטרה, כנדרש בך במדיניותו הניאו-ליברלית הכוללת של ממשלות ישראל אשר במרכזה צמצום עקבי ומתמשך בהוצאה הציבורית, בא לידי ביטוי במחסור חמור בתקנים. בנוסף לכך מניבה המצוקה התקציבית בה שרויה המשטרה מתן משכורות נמוכות לשוטרים ולקצינים, אשר אינן תואמות את אופי עבודתם התובעני, ופוגמות באורח חמור במידת האטרקטיביות של הארגון עבור מתגייסים פוטנציאליים וביכולתו לגייס כוח אדם איכותי.

כתוצאה מכך, מתקשה משטרת ישראל להתמודד בהצלחה עם האתגרים העומדים בפניה בדמות פשיעה בכלל ופשיעה מאורגנת בפרט, גלי אלימות גואים וכן איומים ביטחוניים בהם היא נדרשת לטפל באופן שוטף. מגמה זו מביאה לפגיעה משמעותית בביטחונם האישי של אזרחי ישראל.

מפלגת העבודה תחתור להעלאת תקציב המשרד לביטחון פנים באופן אשר יאפשר תגבור משמעותי של כוח האדם במשטרת ישראל, ואת חיזוק מעמד השוטרים. כן תחתור המפלגה לעיגונה בחקיקה של זכות השוטרים להקמת איגוד מקצועי באמצעות יוכלו לשפר את תנאי העסקתם ולהגן על זכויותיהם כעובדים.

דת ומדינה

ישראל היא מדינתו של הלאום היהודי, אשר שואבת בצביונה ממורשת היהדות אשר שמרה על קיומו של עם ישראל במשך אלפי שנים. מפלגת העבודה חותרת לשיתוף פעולה עם כל זרמי היהדות בישראל מתוך כבוד אליהם, ויונקת רבים מערכיה הסוציאליים מן המקורות היהודיים.

ערכי השוויון, החירות, הערבות ההדדית וריבוי הפנים מהווים אבני יסוד בתרבות היהודית.

מפלגת העבודה תפעל על מנת שמדינת ישראל, כמדינה יהודית ודמוקרטית, תממש ערכים אלו באופן אשר יבוא לידי ביטוי בעקרונות הבאים:

א. הבטחת חופש דת ומצפון לכל האזרחים.

ב. הבטחת חופש גישה למקומות הקדושים לבני כל הדתות ושמירתם על פי עקרונות מגילת העצמאות.

ג. מימוש חובתה של ישראל, כמדינה מודרנית, להעניק לכל אזרח את זכות היסוד להקמת בית ומשפחה ולמיסוד הקשר הזוגי בו בחר באופן בו יבחר לעשות כן.

ד. קידום נישואין וגירושין אזרחיים במדינת ישראל.

ה. יצירת בתי עלמין אזרחיים והגשתם לכלל האזרחים, תוך מתן אפשרות לטקסים דתיים שונים לנקברים.

מפלגת העבודה מכירה בחשיבותו החברתית של יום מנוחה המוסכם על כלל חלקי הציבור, במשמעותו התרבותית של השבת כעמוד תווך במסורת היהודית, ובערכו הלאומי של מרחב ציבורי בעל צביון ממלכתי המהווה מנה משותף ומלכד עבור שכבות החברה השונות. לאור כל זאת דוגלת המפלגה בכך שהשבת תישמר כיום המנוחה הכללי בישראל.

מפלגת העבודה מצדדת בקיום פעילות תרבות, נופש, בילוי ופנאי ביום השבת. היקף המסחר בשבת יצומצם, באופן המביא לידי ביטוי את העדפותיהם של תושבי כל אזור.

מפלגת העבודה תומכת בהפעלת תחבורה ציבורית בשבת במסגרת אשר תוגבל על ידי הסדרים אשר ייקבעו ברשויות המקומיות על פי צרכי ואופי אוכלוסייתה.

מפלגת העבודה תפעל על מנת להבטיח כי העובדים בשבת יזכו להגנה הולמת ולשמירה על זכויותיהם.

מפלגת העבודה תפעל בנחישות למניעת כל סממן של הדרת נשים במרחב הציבורי בישראל.

מפלגת העבודה דוגלת בקידום ערך התרומה למדינה באמצעות שירות צבאי או אזרחי בקרב כלל שכבות החברה הישראלית.

מפלגת העבודה מכירה בחשיבות ערך לימוד התורה עבור המגזר החרדי והחברה הישראלית כולה. המפלגה תפעל להחלפת הסדר "תורתו אומנותו" בהסדר אלטרנטיבי ברוח "מתווה בן גוריון", לפיו יינתן פטור למכסה מוגבלת של בני ישיבה בלבד, והיתר יחויבו בשירות מלא – צבאי או אזרחי.

מפלגת העבודה תפעל לשילוב האוכלוסייה החרדית בכל מערכות הכלכלה והחברה בישראל.

מפלגת העבודה תפעל להגדרה מוסכמת של תוכנית "ליבת הליבה", אשר תקיף 30 אחוזים מתוכנית הלימודים, ואשר זכאות בתי ספר לתקצוב ממשלתי תהיה מותנית ביישומה.

שלטון מקומי

מפלגת העבודה תפעל לחיזוק מעמדו החוקתי של השלטון המקומי במדינת ישראל והחלפת החקיקה המנדטורית הקיימת בתחום דיני העיריות, המועצות המקומיות והאזוריות, בחקיקה מתקדמת ומודרנית אשר תעניק לשלטון המקומי את מעמדו הראוי כרשות שלטונית. לחקיקה זו מטרה עיקרית, והיא יצירת מערכת שלטון מקומי יציבה ועצמאית, הפועלת בתיאום עם הממשלה ומדיניותה, ואשר מסוגלת להוציא אל הפועל חזון ומדיניות מקומית, לטובת התושבים, איכות חייהם וסביבתם.

החקיקה המוצעת תיתן מענה לצרכי השלטון והניהול העצמי של הרשויות המקומיות, צרכים הנובעים מעצם ייעודן, ממטלות שהכנסת והממשלה מטילות עליהן, ומתחומים שהן עצמן בחרו לקדם במסגרת המערכת הדמוקרטית המקומית. החקיקה תודא איזון בין אחריות לסמכות, וכן תעניק ביזור סמכויות משמעותי ממשרדי הממשלה השונים אל השלטון המקומי בישראל, תוך יצירת מערכת בקרה שתבטיח את שקיפות פעולותיהן של הרשויות המקומיות.

על מנת להבטיח את אפשרות הפעולה של כלל הרשויות המקומיות, ועל מנת לצמצם את הפערים החברתיים-כלכליים בין רשויות חזקות לרשויות חלשות, תפעל מפלגת העבודה להעלאה ניכרת של מענקי האיזון, להשבת תקציבי הפיתוח ולהשלמת חקיקתו של חוק ערים איתנות. בנוסף לכך תחתור להגדרתו של "סל שירותים מוניציפלי", אשר יהווה רף בסיסי מחייב לו יזכו תושבי כלל הרשויות המקומיות בישראל. כן תפעל המפלגה לשינוי מהותי בשיטת ה"מאצינג", אשר מונעת מרשויות מקומיות חלשות את האפשרות לעשות שימוש בתקציבים ממשלתיים.

מפלגת העבודה תפעל לייעול עבודתן של הרשויות המקומיות בישראל, בין היתר על ידי הקמת רשויות, עיריות מטרופוליטיות ואיגודי ערים שיפשטו את הליכי התכנון, התיאום והביצוע בין הרשויות החברות באותו מטרופולין. רשויות ואיגודים אלה יפעלו על בסיס של יעילות כלכלית, צמצום הוצאות תפעוליות ופישוט התהליכים הבירוקרטיים. תוענקה סמכויות נרחבות יותר לרשויות המקומיות בנושאים שונים, בין היתר בתחומי התכנון האורבני, הסדרת ושיווק קרקעות ציבוריות (עירוניות וממשלתיות), הסדרת התחבורה הפרטית והציבורית, ניהולן ותפעולן של מערכות החינוך והרווחה, הסדרת ענייני איכות סביבה ותגבור סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרשות המקומית.

עלייה וקליטה

מדינת ישראל מהווה עוגן לעם היהודי בעולם כולו. מראשית ימי הציונות תרמה העלייה לבנייה ולחיזוקה של ישראל. בעשורים האחרונים התברכנו בעלייה משמעותית ורחבת היקף מחבר העמים ומאיתופיה. המשך העלייה הינו חיוני לצמיחתה ולהבטחת עוצמתה העתידית של מדינת ישראל. מפלגת העבודה רואה בדאגה את צמצום העלייה וקוראת ליהודים באשר הם לעלות ארצה. המפלגה תקדם מדיניות המציבה בעדיפות עליונה את עידוד העלייה ואת הדאגה לשילוב עולים במקדי הכוח וההשפעה של החברה הישראלית.

עם תחילתם של גלי העלייה הגדולים בשנות התשעים עברה מדינת ישראל ממדיניות קליטה מרוכזת המאורגנת על ידי הממשלה למדיניות "הקליטה הישירה", במסגרתה זוכה העולה למענק כספי אשר מהווה סיוע ראשוני להליך התאקלמותו ולאחר מכן נעזב לגורלו. מדיניות זו, העולה בקנה אחד עם רעיונות ההפרטה, הביאה למצב בו חלק משמעותי מן העולים הינם נעדרי זיקה ממשית לחברה הישראלית בשפתם, בתרבותם ובתחושת הזהות והשייכות שלהם. מרבית העולים אשר קבעו את משכנם בישראל בשנות התשעים הגיעו אליה מארצות בהן סבלו מאיסור חמור להביא לידי ביטוי את זיקתם לעם היהודי, להכיר את היהדות והציונות ולפעול להגשמתן. והנה, דווקא במדינת ישראל, בה יכולה הייתה להינתן לעולים ההזדמנות לממש לראשונה את זהותם היהודית, מוחמצת הזדמנות זו בשל המדיניות המתוארת לעיל.

פיתוח חברתי מהווה את אחת השאיפות הדומיננטיות בקרב אוכלוסיית העולים. בעשרים השנים האחרונות ניתן להיווכח במגוון רחב של התארגנויות אשר הוקמו על ידי עולים כחלופות לשירותים אותם יכולה הייתה המדינה לפתח. כך, לדוגמא, מתקיימים תיאטרות בהם מרבית השחקנים הינם עולים, רשת חינוכית ארצית אשר מרבית המורים המלמדים בה הינם עולים ותלמידיהם בני עולים, ואמצעי תקשורת כגון מקומונים ורשתות טלוויזיה בשפות שונות. מגמה זו עשויה להעיד כי חלק ניכר מציבור העולים אינו רואה במדינת ישראל מקום בו יוכל לשים את מבטחו, לזכות למענה על צרכים ורצונות יומיומיים ובעיקר, וזאת בשונה מהאזרחים הוותיקים בישראל, להרגיש כלפיו זיקה חזקה ומשמעותית.

לאור זאת, תפעל מפלגת העבודה לשינוי מדיניות הקליטה כך שמוסדות המדינה ייקחו חלק מקיף בהשתלבות העולים בחברה הישראלית.

מדיניות הקליטה אותה תקדם מפלגת העבודה תאפשר לעולים מחבר העמים, מהארצות הבלטיות, מדרום אמריקה, מאירופה ומאיתופיה, אשר עדיין מתמודדים עם הקשיים הכרוכים בהשתלבות בארץ, להרגיש שהינם חלק בלתי נפרד מהחברה בכל רבדיה מבלי לאבד את זהותם ואת כבודם.

החברה האזרחית, דמוקרטיה ושלטון החוק

מפלגת העבודה תפעל לתקן עוולות הנובעים מהיעדר רגישות לצרכיהם המיוחדים של העולים מחבר העמים בתחום הזכויות הסוציאליות. בין צרכים אלו ניתן למנות קצבת זקנה; דיור לגמלאים, זוגות צעירים ונזקקים; וסבסוד גני ילדים וחוגים למשפחות חד הוריות.

מפלגת העבודה תפעל לסייע לעולים בתחומים הבאים: הקלה בגיור, הבטחת הזכות להינשא במגוון אפשרויות וסיוע במציאת תעסוקה הולמת, ובהכשרה והסבה מקצועיות.

מפלגת העבודה תפעל למיגור תופעת הגזענות כנגד קהילת העולים מאתיופיה אשר הכתה שורש בחלקים מן החברה הישראלית ואשר באה לידי ביטוי, בין היתר, ביחס בלתי שוויוני כלפי ישראלים ממוצא אתיופי באזורי מגורים, במקומות עבודה, בבתי ספר ובאתרי בילוי.

מפלגת העבודה תפעל ליישום חוק אפליה מתקנת בהעסקת אקדמאים יוצאי אתיופיה במשרדי ממשלה, בחברות ממשלתיות וברשויות מקומיות.

מפלגת העבודה תפעל למתן מענה מקיף לקשיים העומדים בפני קליטת עולי אתיופיה ולשילובם בחברה הישראלית באופן מיטבי. יעד זה יושג, בין היתר, באמצעות צמצום הפערים בחינוך, סיוע בהכשרה מקצועית ובתעסוקה הולמת, טיפול יסודי בבעיית האלימות במשפחה, הפיכת השכונות המאוכלסות ברובן על ידי עולי אתיופיה להטרואניות יותר, והבטחת דיור בר השגה לזוגות צעירים בני הקהילה.

מפלגת העבודה תתחור לשיקום כבודם הנרמס של הקייסים, מנהיגיהם הרוחניים של עולי אתיופיה, ולשימור ההיסטוריה והתרבות האתיופית בקרב הדור הצעיר של עולי אתיופיה ובחברה הישראלית בכלל. המפלגה תילחם בכל גילוי של אפליה כלפי העוֹלֵים מאתיופיה ותפעל לקידום סובלנות ופתיחות חברתית להווייתם התרבותית, ולקבלתה והכללתה במסגרת הזהות הישראלית הכוללת.

חקלאות וההתיישבות העובדת

מפלגת העבודה תתחור לחיזוק ההתיישבות החקלאית בישראל, באמצעות עידוד החקלאות והעוסקים בה. באופן זה יובטח עתידם של השטחים החקלאיים, וימותנו לחצי הפיתוח והפרבור הפועלים כיום.

אחד האמצעים החיוניים לכך שההתיישבות החקלאית תוסיף למלא את תפקידה הלאומי הינו חזרה לדורות על הקרקע הנכללת במשבצת החקלאית של היישוב. יש לעגן זכויות החקלאים על אדמתם על ידי חכירה לדורות בתנאי של המשך עיבוד הקרקע.

מפלגת העבודה תפעל להגנה על רווחיות החקלאות, כמקובל במדינות המערב, באמצעות מכסי מגן אשר ייקבעו בכפוף להסכמי הסחר הבינלאומיים. המפלגה דוגלת במדיניות המכסות בייצור ושיווק חקלאי, ובפיקוח המדינה על מנגנון זה ועל מחיר התוצרת החקלאית לאזרח. זאת, על ידי מתן פטור מהגבלים עסקיים לחקלאות ("הפטור החקלאי") בתחום זה.

מפלגת העבודה תפעל לשימורו וחיזוקו של ענף החלב על בסיס התוכנית המותווית בחוק החלב.

אזרחי ישראל הערבים, הדרוזים והצ'רקסים

"יהיה זה נכון להודות, שבמשך שנים שגינו בהתייחסות לאזרחים הערבים והדרוזים. היום, כמעט 45 שנה אחרי הקמת המדינה, יש פערים לא קטנים בין היישוב היהודי ליישוב הערבי בתחומים רבים. בשמה של הממשלה החדשה אני רואה לנכון להבטיח לאוכלוסייה הערבית, הדרוזית והבדואית, לעשות ככל שאפשר לסגירת הפערים הללו. ננסה לעשות את קפיצת הדרך, שתבטיח רווחה לבני המיעוטים שקשרו את גורלם בגורלנו." (יצחק רבין ז"ל בנאום בפתיחת הכנסת ה-13, 13.7.1992)

מדיניות של ייבוש תקציבי וחקיקה בלתי שוויונית הביאו להידרדרות ביחסים בין קבוצות האוכלוסייה הלאומיות והאתניות השונות בישראל ולפגיעה ברקמתו העדינה של הקיום המשותף ביניהן במסגרת מדינה יהודית ודמוקרטית.

מפלגת העבודה – מפלגתם של יהודים, ערבים, דרוזים וצ'רקסים – תפעל לכינון מדיניות ממלכתית מקיפה, רב-תחומית וארוכת טווח אשר ביסודה צמצום הפערים הכלכליים בין כלל אזרחי המדינה ומיאור כל סוגי הגזענות והאפליה. זאת, מתוך אמונה בשוויון ערך האדם וכבוד לכלל האוכלוסיות והתרבויות.

מפלגת העבודה תחתור לשמירה על הקיום המשותף במדינת ישראל באמצעים הבאים:

1. צמצום הפערים בין האזרחים היהודים, הערבים, הדרוזים והצ'רקסים – הקצאת משאבים שוויונית לכלל האזרחים בתחומי הבריאות, החינוך, הרווחה, השירותים החברתיים, התשתיות, הדיוק, התעסוקה, הפיתוח התעשייתי והביטחון האישי. מפלגת העבודה תקדם יצירת תוכניות עבודה רב-שנתיות לכל משרדי הממשלה, לשיפור הנגישות ושוויון ההזדמנויות לאוכלוסיות האזרחים בכלל ולמגזרי המיעוטים בפרט, בתחומים שבאחריותם.
2. ביצור הדמוקרטיה – יישום המלצות דו"ח ועדת אור ומיאור גזענות ואפליה על כל צורותיהן במערכות הציבוריות וברחוב הישראלי.
3. חיזוק השלטון המקומי – יעד זה יושג, בין היתר, בדרכים הבאות:
 - × קביעת בסיס תקציב שוויוני לרשויות יהודיות, ערביות ודרוזיות תוך שקלול הפער ברמת ההכנסות העצמיות בין הרשויות.
 - × השקעה מוגברת של משרדי הממשלה השונים ביישובים הערביים והדרוזיים.
 - × עידוד שיתוף פעולה בין יישובים על בסיס אזורי, אשר יפתח בסיס כלכלי יסייע בהגדלת הכנסותיה של הרשות.
4. קביעת מדיניות ממלכתית לחינוך לקיום משותף – מפלגת העבודה תפעל לכך שמערכת החינוך תציב במקום מרכזי על סדר יומה את החינוך לקיום משותף, באמצעות יישום דו"ח הוועדה הציבורית בנושא חינוך לחיים משותפים בין יהודים וערבים בישראל והרחבתו לציבור הדרוזי והצ'רקסי. מפלגת העבודה תתמוך בלימודי השפה הערבית המדוברת בכל מערכת החינוך.
5. מימוש הזכות לעבודה ותעסוקה מלאה – הקמת מרכזי תעסוקה ותעשייה ביישובים הערביים והדרוזיים אשר תעודד, בין היתר, את שילוב אוכלוסיית הנשים במעגל העבודה. זאת, לצד הגברת הפיקוח ואכיפת החוק נגד אפליה במקומות העבודה.
6. פתרון מצוקת הקרקע של הציבור הערבי, הדרוזי והבדואי – באמצעות פעולה מערכתית נמרצת לעיצוב מדיניות תכנון כוללת, ניתן יהיה לקדם תוכניות אב ומתאר אשר יספקו מענה לצרכיהם הגדלים של היישובים על בסיס קריטריונים שוויוניים. המפלגה תומכת בפתרון הוגן ובר ביצוע להסדרת התיישבות הבדואים בנגב ברוח המלצות דו"ח השופט גולדברג, תוך הקפדה על עקרון שיתוף הציבור, ובכפוף לחוק יסוד: מקרקעי ישראל.
7. שירות התנדבותי – מפלגת העבודה תפעל להגדלה משמעותית של מספר תקני שנת השירות והשירות האזרחי-לאומי עבור בני ובנות הציבור הערבי והדרוזי. פיתוח מסלול השירות האזרחי-לאומי יעשה תוך שיתוף פעולה עם נציגי אוכלוסיות אלו.

קליטה וטיפול במהגרי עבודה, מבקשי מקלט ופליטים בישראל

במהלך שני העשורים האחרונים גדל מספר התושבים הזרים השוהים בישראל, ובכללם עובדים זרים מורשים, עובדים זרים שפג תוקף רישיונם, מבקשי מקלט ופליטים.

למדינת ישראל הזכות הריבונית לקבוע מי ייכנס בשעריה. מפלגת העבודה דוגלת בשמירת צביונה של מדינת ישראל כמדינת הלאום היהודי. לצד זאת, מחויבת המפלגה לשמירה על זכויותיו, ביטחונו וכבודו של כל אדם השוהה במדינת ישראל בין אם הוסדרה הגעתו על מנת לעבוד בה לתקופה מוגבלת, בין אם הוא מבקש בה מקלט ואף אם נכנס לישראל שלא כחוק – עד להסדרת יציאתו.

"וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שמות כב כ)
"תּוֹרָה אַחַת יְהִיָּה לְאֶזְרָח וְלִגֵּר וְלִגֵּר בְּתוֹכְכֶם" (שמות יב מט)

עובדים זרים

1. מפלגת העבודה תעודד עבודה ישראלית ותפעל לצמצום מספר העובדים הזרים בישראל באמצעות:
 - ✗ צמצום מכסות העובדים הזרים, בעיקר בחקלאות ובבניין, תוך מתן תמריצים לאזרחים ישראלים אשר יבחרו לעבוד בתחום ותמרוץ המעסיקים להעסקת ישראלים.
 - ✗ אכיפת החובה לספק תנאי העסקה שווים לעובדים זרים ולעובדים ישראלים, כדי למנוע יתרון למעסיק בהעסקת עובד זר על פני עובד ישראלי.
2. מפלגת העבודה תחזור לכך שהבאת עובדים זרים לישראל תיעשה על בסיס הסכמים הדדיים בין ממשלת ישראל לממשלות אחרות, באמצעות לשכות התעסוקה של המדינות וללא תיווך של חברות קבלן. זאת, על מנת לבטל את התשלומים אותם נאלצים עובדים זרים להעביר לגורמים מתווכים שונים בישראל ובארצות מולדתם, ואשר מהווים גורם כפייה ומאפשרים העסקה בתנאי עבדות.
3. האחריות להשמת העובדים הזרים תהיה על משרדי הממשלה ולשכת התעסוקה בלבד, ולא תתבצע באמצעות חברות קבלן.
4. במשך שהותם החוקית בישראל ייכללו עובדים זרים וילדיהם בחוק ביטוח בריאות ציבורי.
5. מפלגת העבודה תפעל לביטול חוקים ותקנות המונעים מעובדים זרים ללדת במהלך שהותם בישראל או להתחתן עם אזרחים ישראלים.
6. בתחום הטיעוד, תתמוך מפלגת העבודה בהענקת אשרות ארוכות טווח במטרה לאפשר טיפול מיטבי במטופלים ללא צורך בחילופי מטופלים.

מבקשי מקלט ופליטים

מדינת ישראל הייתה בין החותמות הראשונות על אמנת הפליטים של האו"ם, אולם עד היום נמנעה מלעגן בחוק את ההתנהלות מול מבקשי המקלט ואת זכויותיהם. תופעת הפליטים הינה סוגיה גלובלית המצויה באחריות מדינות העולם. על כן תתמוך מפלגת העבודה בכך שמדינת ישראל תשתתף בגיבוש פתרונות בינלאומיים לסוגיית הפליטים העולמית ואף תקצה לכך משאבים. זאת, מתוך עמדה ערכית לפיה עם אשר ידע גלות ופליטות במשך אלפי שנים מחויב לקחת חלק מרכזי בקידום פתרונות אלו. מפלגת העבודה תקדם קביעת מדיניות ברורה ומעוגנת בחקיקה באשר למעמדם וזכויותיהם של מבקשי מקלט, פליטים, וכאלו אשר הוברר כי אינם זכאים למעמד פליט. מדיניות זו תכלול, בין היתר, את העיקרים הבאים:

1. פעילות לקידום הליך קביעת וקבלת מעמד פליט, ולהבטחת נגישות להליך לכל אזרח זר אשר הגיש בקשה למקלט תוך פרק זמן סביר.
2. תמיכה בעקרון אי ההחזרה – אין מחזירים אדם למקום בו צפויה סכנה לחייו, לגופו או לחירותו בשום מקרה.
3. חתירה להשלמה מהירה של הקמת הגדר בגבול ישראל-מצרים.
4. קידום הצעת חוק הקובעת מכסות לקליטת פליטים, כנהוג במדינות המערב, על פי קריטריונים סוציו-אקונומיים מקובלים, גם לאחר סגירת הגבול עם מצרים. על פי הצעת החוק, תעניק מדינת ישראל לפליטים החורגים מאותן מכסות מעמד ביניים, ותדאג לפתרון עבורם במדינות אחרות.
5. התנגדות לכליאתם של מבקשי מקלט גם במקרים בהם הדבר נעשה לזמן קצר, ופעילות לביטול החוק למניעת הסתננות.
6. חתירה לכך שמתבקשי מקלט אשר בקשתם תאושר ויוכרו כפליטים יקבלו זכויות אזרחיות מלאות, למעט זכויות פוליטיות.
7. פעילות לפיזור אוכלוסיית מבקשי המקלט והפליטים על פני כל שטח המדינה, במטרה למנוע את ריכוזה בשכונות עוני בערים בלבד (כפי שנעשה בדרום תל אביב, בערד, באילת ובאשדוד).

יעד זה יושג באמצעות הצעדים הבאים:

- ✗ אכיפת חוקי תכנון ובנייה באזורים בהם מרוכזת אוכלוסיית מבקשי המקלט והפליטים.
- ✗ היתר העסקה למבקשי מקלט במקצועות נדרשים כגון חקלאות ובניין.
- ✗ הקמת מתקני קליטה פתוחים למבקשי מקלט בפיזור ברחבי הארץ.

8. חתירה להקצאת משאבים למניעת סחר בבני אדם.

תרבות

מפלגת העבודה מחויבת לקידום התרבות בישראל על שכל מופעה. המפלגה מייחסת חשיבות עליונה לנגישותם של ככלל אזרחי המדינה לתרבות הגבוהה, ולפיכך תחתור להגדלה ניכרת של הסבסוד הציבורי לתחומי התרבות השונים. מפלגת העבודה תפעל לשם הגדלת ההקצאה הציבורית לתרבות בהתאם להמלצת אונסקו.

מתוך תפישה של היצירה התרבותית כפעילות ספונטנית וחופשית, תתמוך מפלגת העבודה בהקמתן של מערכות ליוצרים וגופי תרבות עצמאיים בכל תחומי התרבות, ובהגנה על חופש היצירה וחופש הביטוי מפני התערבות ההון והשלטון.

מפלגת העבודה תפעל על מנת לתמוך ולעודד יוצרים וגופי תרבות המקדמים תרבות קהילתית.

מפלגת העבודה תומכת בשידור הציבורי ובהפעלתו במסגרת ערוץ ציבורי עצמאי, ראוי ואיכותי.

מפלגת העבודה תפעל למען הבטחת תנאים סוציאליים ופנסיה ליוצרים. לשם כך תתמוך בהקמת קרן תמיכה ממשלתית לסופרים, משוררים, אמנים ויוצרים, וביצירת מערכת תמיכה מטעם המדינה עבור יוצרים, עסקים וגופים קטנים ועצמאיים בכל תחומי התרבות. בנוסף לכך תקדם המפלגה הכרה נאותה מטעם המדינה באיגודי היוצרים ובזכותם לניהול משא ומתן על תנאי עבודתם.

ספורט

מפלגת העבודה מאמינה כי הספורט מטפח את חוסנו הגופני והנפשי של האדם ואת חיוניותו, תורם במידה משמעותית לבריאות הציבור ומהווה מכשיר חינוכי להקניית ערך שיתוף הפעולה החברתי לילדים ולנוער. המפלגה תפעל לחיזוק התשתיות הציבוריות המאפשרות התנסות בתחומי הספורט השונים, ולהכשרת ספורטאים בהם.

מפלגת העבודה תפעל לעידוד המגמה במסגרתה מצויות קבוצות ספורט בבעלות אוהדיהן.

מפלגת העבודה תפעל להקמת תשתיות ספורט מתאימות לבעלי מוגבלויות ולהכשרת אנשי מקצוע מתאימים לשם ליוויים.

סביבה וקיימות

משברי האקלים, האנרגיה, משאבי הטבע ומקורות המזון אינם עוד נושאים העומדים בשולי סדר היום הציבורי, כי אם סוגיות מרכזיות ורבות חשיבות, הניצבות במרכז שולחן של ממשלות העולם. סוגיות אלו משפיעות על חוסנה הלאומי של ישראל, כמו גם על איכות ורמת חייהם של תושביה.

ישראל הינה מדינה קטנה וצפופה מחד, ומאידך ענייה יחסית במשאבי קרקע, מים וטבע. לפיכך, האתגרים העומדים בפניה בתחום זה מחייבים את הנהגתה לראייה רחבה ויצירתית בהווה ולמען הדורות הבאים. בנוסף לכך, מגמות ההפרטה אשר פשו בישראל בעשורים האחרונים לא פסחו על משאבי הטבע, הקרקע והתשתיות, המופקעים מן הכלל לטובת יחידים.

מפלגת העבודה מאמינה כי סביבה בריאה וצדק סביבתי הן אבני יסוד בכינונו של צדק חברתי והיא תפעל לעצירת מגמות אלו ולהטמעת עקרונות של קיימות וצמיחה ירוקה בפעילותה בכנסת ובממשלה.

מפלגת העבודה תפעל למען הגנת הסביבה, שימור משאבי הקרקע ואוצרות הטבע, הבטחת משק אנרגיה ומשק מים בני קיימא ושמירת ערכי הטבע. המדיניות אותה תנקוט בתחומים אלו תונחה על ידי ערכי הצדק והשוויון.

מפלגת העבודה תפעל לקידום חקיקה סביבתית-חברתית מקיפה, אשר בראש ובראשונה תעגן את זכותו של כל אדם לסביבה בריאה ונקייה, ותגן על משאבי הטבע השייכים לכלל הציבור. כמו כן תפעל המפלגה לעדכן חקיקה קיימת בתחומי התחבורה, האנרגיה והמים באופן אשר ישיב את האחראיות עליהם לידי המדינה, ותפעל לבטל את הרפורמות האחרונות שעניינן הפרטת קרקעות המדינה ומערך התכנון.

מים

מפלגת העבודה מאמינה כי הגישה למים נקיים הינה זכות אנושית בסיסית. המים מהווים משאב יסוד קיומי ולאומי, ולא מוצר צריכה.

מפלגת העבודה תפעל למען ניהול משק מים בר קיימא אשר יתבסס על מתן מענה מקיף לביקוש למים בישראל, ובכלל זה בענף החקלאות, על השבת מים לטבע ועל שיקום מערכות המים הטבעיות ובהם אקוויפר החוף, הכנרת והנחלים.

מפלגת העבודה תפעל לעידוד חיסכון בשימוש במים, מניעת דלף, איסוף מי נגר, שימוש חוזר במים והגברת השימוש במים אפורים, ובפרט במגזר הביתי.

מפלגת העבודה תפעל להפסקת הפרטתו של משק המים בישראל, ובכלל זה ביטול הפרטתם של תאגידי המים, מערך אספקת המים ומיזמי ההתפלה. מפלגת העבודה תפעל לשפר את איכות ונגישות מי השתייה ושירותי הביוב המסופקים לכלל הציבור.

אנרגיה

משבר האנרגיה העולמי הינו אחד האתגרים האסטרטגיים העיקריים עימם תתמודד ישראל בשנים הקרובות. מאגרי הגז הטבעי אשר התגלו בשנים האחרונות בחופי ישראל טומנים בחובם בשורה רבת ערך באשר ליכולתה של המדינה להתגבר על הקשיים אותם צפוי המשבר להעמיד בפניה בעתיד. משום כך יש להבטיח כי ייעשה בהם שימוש מושכל לחיזוק משק האנרגיה וכלכלת ישראל למען הדורות הבאים.

מפלגת העבודה תפעל לניהול משק אנרגיה בר קיימא בישראל, אשר יתבסס על ייעול וצמצום השימוש באנרגיה מחד, ועל הגברת השימוש במקורות אנרגיה חלופיים מאידך, תוך עידוד המחקר והפיתוח בתחום והעצמת התעשייה המקומית.

מפלגת העבודה תפעל להגברת היעילות האנרגטית באמצעות עידוד שימוש מושכל בחשמל בכל מגזרי המשק; בתעשייה ובעסקים, במגזר הציבורי ובקרב משקי הבית.

בתחום האנרגיה המתחדשת, תפעל מפלגת העבודה להרחבת שילובם של מקורות אנרגיה מתחדשים בני קיימא במערך ייצור החשמל בישראל. זאת, באמצעות חקיקה שתאפשר הקמתם של מתקנים להפקת אנרגיה סולארית על ככלל גגות המבנים בישראל, ואיתור שטחי קרקע המתאימים להקמתן של תחנות כוח סולאריות.

מפלגת העבודה תפעל לעצירת הפרטתו של משק החשמל, אשר פוגעת באיכות השירות לתושבים ותביא לעליית מחיר החשמל ולפגיעה במשק.

מפלגת העבודה תפעל לעידוד ולתמרוץ המחקר בתחום האנרגיה בישראל. לצד זאת, תחתור לקידום המעבר משלב המחקר לשלב היישום לשם יצירתה של תעשיית ייצוא מובילה בתחום. מפלגת העבודה תקדם את הקמתה של רשת חשמל חכמה בישראל, אשר תאפשר שימוש יעיל ומושכל בחשמל מחד, ומאידך את שילובם של מקורות אנרגיה מתחדשים בהיקף משמעותי במערך ייצור החשמל.

משאבים לאומיים ואוצרות טבע

הקרקע והים ומחצביהם, המים, משאבי הגז הטבעי ואוצרות ים המלח שייכים לכלל הציבור הישראלי. מפלגת העבודה תפעל להבטחת צדק חלוקתי בשימוש במשאבי הטבע הציבוריים, ותחתור בפעולותיה להשגת צדק סביבתי לכל תושביה ולמען הדורות הבאים. מפלגת העבודה תקדם חקיקה ומדיניות אשר יבטיחו כי תושבי ישראל כולם – ולא רק בעלי ההון – ייהנו ממשאבי הטבע הלאומיים.

תכנון ופיתוח קרקעי ושמירה על השטחים הפתוחים

"העם יהיה לא רק המייסד, אלא גם בעליו של הרכוש התכליתי הזה [הקרקע] לצמיתות. על ידי זה אי אפשר יהיה ליחידים להשתמש בו ברצון עצמם, באופן שאינו מתאים עם כוונותיו של המייסד. עלינו לדאוג גם להבא כי יהיה הרכוש הזה נשמר באמונה הכי גדולה, וכי יתנהגו בו בצמצום, בפרד, יותר מאשר בעוז". (בנימין זאב הרצל, נאום בקונגרס הציוני החמישי, 1901)
"והארץ לא תמכר לצמתת" (ויקרא כ"ה, כ"ג)

הקרקע הינה אחד המשאבים החשובים בישראל. הפרטת הקרקעות אשר קודמה על ידי ממשלת נתניהו הפכה משאב יקר ערך זה למטבע עובר לסוחר. מפלגת העבודה תחתור לבלימתו של מהלך מסוכן זה ולהחזרת משטר החכירה, על מנת שהקרן הקיימת לישראל תשוב להיות שומרת הקרקעות של העם היהודי. יעד זה יושג, בין היתר, באמצעות ביטול הסכם החלפת הקרקעות עם המנהל ושינוי הסעיף בתכנון הקרן הקיימת לישראל אשר מאפשר החלפת קרקעות לצורך מכירה.

מפלגת העבודה תפעל על מנת להגן על השטחים הפתוחים בישראל לטובת כלל הציבור, ותקדם בשיתוף עימו תכנון ופיתוח בר קיימא המאחד תכנון תחבורה עם תכנון שימושי קרקע.

מפלגת העבודה תחתור לעיגון עקרונות תמ"א 35 בכל תוכנית פיתוח, ולתעדוף חיזוק, עיבוי וציפוף יישובים קיימים על פני יצירת יישובים חדשים או בנייה בשטחים פתוחים, מתוך הכרה בחשיבות חיזוקו של המרקם העירוני. המפלגה תפעל להבטחת תכנון עירוני המקדם עקרונות של נגישות להולכי רגל, תחבורה ציבורית, ריאות ירוקות בתוך הערים ובחץ הבינועיוני ועירוב שימושי מגורים, תעסוקה ומסחר, למען העלאת איכות חייהם של התושבים ומשיקולים חברתיים וסביבתיים.

מפלגת העבודה תתנגד לרפורמה המוצעת בתכנון ובבנייה במתכונתה הנוכחית. המפלגה תקדם רפורמה בתחום הרישוי, ובמקביל תחזק את מוסדות התכנון הלאומיים ותאפשר שיתוף מקסימלי של הציבור בתהליך. כמו כן תפעל המפלגה לשילוב נציגי סביבה ברמות השונות של מערכת התכנון. מפלגת העבודה תתנגד להפרטת גנים לאומיים ואתרי מורשת.

שמירת ערכי הטבע

מפלגת העבודה תפעל לשמירה על נופי הארץ, מורשתה, פניי הטבע שלה, מרחביה הפתוחים ומגוון החי והצומח הדריים בה. המפלגה תקדם חינוך למודעות סביבתית בקרב דור העתיד ותפעל להטמעת ערכים של אהבת הארץ והכרת מורשתה ונופיה במערכת החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי בישראל.

זיהום סביבתי ופסולת

מפלגת העבודה תפעל לקביעת תמריצים כלכליים אשר יעודדו התנהגות מקיימת, ולמיגור התנהגויות הפוגעות בסביבה באמצעות מיסוי ירוק של מוצרים ושירותים מזהמים, הטלת מס פחמן וענישה כלכלית ופילית של מזהמים. כן תפעל המפלגה להעניק סמכויות ואמצעי אכיפה נרחבים בתחום זה לרשויות מקומיות ולאומיות.

מפלגת העבודה תפעל להפחתה משמעותית של רמות זיהום האוויר הנגרם על ידי מפעלי תעשייה, כלי תחבורה ומתקנים לייצור חשמל, וליישומה של התוכנית הלאומית להפחתת זיהום האוויר ולהפחתת פליטות גזי חממה.

מפלגת העבודה תפעל להעברתו הסופית וליישומו של חוק שיקום קרקעות מזהמות.

מפלגת העבודה תפעל להפוך את המיחזור המתבצע כיום על בסיס וולונטרי לחובה המעוגנת בחוק, תוך החלת עקרון אחריות יצרן מורחבת על מחולכי הפסולת. המפלגה תפעל להצבת מתקני איסוף פסולת המיועדים להפרדה במקור של זרמי הפסולת היבשה והרטובה בכל רשות מקומית, בכל משרד ממשלתי ובכל בית עסק גדול. צעדים אלו יינקטו תוך הבטחה כי מקורות תעסוקה ותעשייה ישראלית לא ייפגעו כתוצאה מהם, ותוך שיתופם בתהליך.

זכויות בעלי החיים

חוסנה ומוסריותה של החברה האנושית נמדדים גם ביחסה לבעלי החיים.

מפלגת העבודה תדאג לשלומם, לרווחתם ולהגנתם של בעלי החיים באשר הם: חיות הבר, חיות הבית וחיות המשק. המפלגה תפעל למגר תופעות של התעללות, התאכזרות ועינוי של בעלי חיים.

מפלגת העבודה תפעל לשילוב ערכים אלו במערכת החינוך מחד, ומאידך תגביר את האכיפה בתחום.

למידע נוסף www.havoda.org.il

העבודה